

Улуу баһылыгы мунһабыттан бэлиттээһинэр

ЖКХ үлэһиттэрин биэр ыйдаагы хамнаһа 6 мөл. 150 тыһ. солк. тэниэхэр. ЖКХ лесовозтара кылайан сүүрбэттэр. Директор А.Г. Кобяков субуота күн Көбөкөн нэһилиэгэр, бэнидизиньиккэ Хамадаттаҕа сылдыан үлэни-хамнаһы билсипит. Партизан модульнай котельнайын үлэр киллэригэ, Хамадатта саха-французскай оскуола-тыгар үлэ ыттыллар. Бу оскуола уу емкоһа 40 м ыраах сиргэ турар буолуохтааҕын 80 м ыраах тутуллубут. Нам 2 №-дээх орто оскуолатын бастагы этээһэ тымныгытун туһунан ЖКХ директорын аатыгар прокурортан «сурук» ыттыллыбыт.

ИДьУО-ҕа «Хантер» уонна «Охотник» саҥа «УАЗ» массыналар аҕалылыбыттар. Өссө эбии Хабаровскайтан «Нива» кэлиэхтээх.

Участковай балыһаларга, поликлиникаларга уонна ФАП-га улахан көмө оҥоһуллуохтаах. Онуоха доруобуйа харыстабылын управлениета учуот таабылын огорон түһэрбит. Эһиилгиттэн родовой сертификат дьон оҥоһуллан хас бирдии төрөөбүт өрүһүн 7 тыһ. солк. (2 — женская консультацияҕа, 5 тыһ. — роддомга) бериллэр буолар. Онон ый айы ортотунан 140 тыһ. солк. киирэр кыахтанар.

МЧС уонна ГО управлениета иһитиннэрбитинэн ааспыт нэдиэлгэ икки баһаар бэлиттэммит: «Сайлык» маҕаһын уонна Нам с. Ленскэй уул. 59 №-гэр баанньык умайа сыспыттар. Дьонго биллэрэр системата уонна саппаас аана суоһунан Даадар кулууба 3 ыйга сабыллыбыт.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетыттан 3 киилээх делегация Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын министерствотун иһинэн ыттыллыбыт т/х сайдытыгар аналлаах национальнай бырайыакка кыттыбыт. Улуустан 1 сайлык уонна Модуттаагы животноводческой комплекс үлэлэрэ Москвага көмүскэнэн федеральнай бырайыакка киириэхтээхтэр. ТХУ начальнига М.Д. Соловьев П. Хомустаахха кыстыгы бэрэбиэркалы сылдыыбыт, балаһыанһа уустук, өрүс суолун туорааһын көгүллэнэ илигинэн отторун кыайан тизибэттэр.

Ахсынны 24 к. Дьокуускайга ыччат баалыгар делегация киириэхтээх. Улуу баһылыга Д.П. Коркин бу баалга нэһиликтэр ыччаттарын кытыннарарга сорууда бйэрдэ. Хас да нэһиликкэ ыччат лидердэрэ суохтар.

2005 с. былаанаммыт физ-

культурнай спортивной-маассабай 48 көрүн 100% туолбут. Былаанаммыт 12 спортивной күрэхтэһини эмиэ барыта туолбут. Ааспыт субуота, баскыһыанһа күнүгэ саахымакка комплекснай спартакиада буолбут. Республикааҕы спартакиадага улуус хамаандалара саахымакка 2-с, дуобакка 4-с, баскетболга 5-с миэстэни ылбыттар. Саха пятиборьетыгар Василий Иванов уонна Николай Дьяконов 1-кы миэстэ буолбуттар. Нам спортсмен оҕолоро Мэнгэ-Хангаласка Н. Тарскай бириһингэр улахан республикатааҕы күрэхтэһингэ кыттан үчүгэй көрдөрүүлээхтэр. 2006 с. спорт отдела улуустааҕы уонна республикатааҕы күрэхтэһинилэр календарнай былааннарын оҥорбут. Бу тэрээһиннэргэ 2 мөл. 562 тыһ. 580 солк. үп былаанаммыт.

Культура управлениетын начальнига А.В. Кириллин иһитиннэрбитинэн Саҥа дьыллаагы фейерверк 34 тыһ. 600 солк. сыаналаах буолуоҕа.

Күн-дьыл тымныыбытынан уонна Саҥа дьыл бырааһынньыгар 9 күнү быһа сыннаанарбытынан тэрилтэлэр салайааччылары дьуһурустубаҕа, административнай дьыллэри, объектары харабыллааһын боппуруостарыгар улахан болгомторун уураллара, тус бэйэлэринэн контуруоллуулар ирдэнэр. Бу туһунан улуу баһылыга Д.П. Коркин плаверка түмүгэр тоһоһлоон бэлиттээтэ. Ахсынны 21 күнүгэр киэһэ 18 ч. А. Шестаков аатынан культура кивингэр улуус дьаһалтатын отчуота Нам селотун олохтоохторун иннигэр буолуоҕа.

Бэйэ информ.

на уматыгы ороскуоттуурун, 130 тыһ. солк. спонсордааһынга бериллибитин эттэ. Сыллаагы үлэни ортонон сыаналаата. А. И. Куприянова 22 саастаах кыһа 8 сыл ырааханьык ыалдыан киин балыһаҕа эмтэнэригэр онколог быраас суоҕа ыарахаттары үөскэтэрин, быраастар көһүүнүк сыһыаннаһалларын хараастан аҕыһа. Пенсионер П. И. Гуляев кэлин икки сылга ардактар күүскэ түһэннэр оттоһун атахтаммытын, хаачыстыбатын мөлтөппүтүн, итинник түгэнигэр улууска ыксаллаах балаһыанһаны биллэрэн күүһү түмэн охсуулаахтык үлэлиир наадатын эттэ. Аһан эрэр сылга салааларынан былааннаах үлэ тэриллибитин «үчүгэйинэн» сыаналаата. Түбэ нэһилиэгин баһылыга Р. Е. Лукина 2005 сыл урукку сылларга тэнгээтэххэ ордук тыа хаһаайыстыбатыгар, гаастааһынга, суол оҥоһуугу, тутууга үлэлэр тэтимнээхтик ыттыллыбыттарын болгомтоҕо ылан «үчүгэй» сыананы биэрдэ.

Куластааһын түмүгэр олохтоохтор биер сыллаах үлэни «үчүгэйинэн» сыаналаатылар. Көрүллүбүт боппуруос сүннүһүн уураах ылылына. В. СЫРОМЯТНИКОВ

БИҢИГИ ХАЛАНДААРБЫТ:

Саҥа Дьылга уонна нэһиликтэринэн бэйэни салайыныыга киирингэ диэри — 9 күн хаалла
Хаһыаттарга уонна сурунаалларга сурутуу болдьоҕо түмүктэниэр диэри — 3 күн хаалла

Решение улусного собрания

19 декабря 2005 г. № 33-1

О БЮДЖЕТЕ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН «НАМСКИЙ УЛУС» на 2006 год

В соответствии со статьей 87 Бюджетного Кодекса РФ и Уставом муниципального образования муниципальный район «Намский улус», Улусное Собрание депутатов решает:

1. Утвердить бюджет муниципального образования муниципальный район «Намский улус» на 2006 год по доходам 545840,9 тыс. руб., по расходам 548690,9 тыс. руб. Установить предельный размер дефицита местного бюджета в сумме 2850,0 тыс. руб.
2. Обязать Администрацию муниципального образования муниципальный район «Намский улус» в срок до 22 декабря 2005 года внести на рассмотрение сессии депутатов Улусного Собрания уточненное распределение средств местного бюджета по функциональной, экономической и ведомственной структуре бюджетной классификации на 2006 год.
3. Опубликовать решение в улусной газете «Энсиэли».
4. Контроль исполнения решения возложить на постоянную комиссию по налоговой, бюджетной и экономической политике (предс. Степанов С.Н.).

Председатель Улусного Собрания Н.Н. БАИШЕВ

Улуу баһылыгы отчуота

ТААСТААХХА, ИСКРАҒА СЫАНАБЫЛ — «ҮЧҮГЭЙ»

Ахсынны 19 күнүгэр улуу баһылыга Д.П. Коркин салайааччылаах бөлөх Таастаах нэһилиэгэр отчуоттаата. Мунһах иннинэ нэһилиэк тэрилтэлэрин: ЖКХ-ны, детсады, кулуубу, модульнай котельнайы, оскуоланы, ФАП-ы кэрийэн көрдө-иһиттэ, үлэлэрин-хамнастарын билистэ. ЖКХ контуоратын дьинэтэ үлэр киллэриллээри өрөмүөнүнэ сылдыар, бу тэрилтэҕэ 34 үлэһит баар, 1 трактор, 1 уу баһар массына балансаларыгар турар. Детсадтара сып-сылаас, 22 оҕо сылдыар. Оскуола директора Т.В. Литвишцева оскуола таһыгар мастарыскай туттарар баҕа санаалаах, манна ас астаан нэһилиэнигэр атылыһар баҕалаах эбит, онуоха дьаһалта өттүттэн көмөлөһөллөрүгэр көрдөстө.

Мунһахха олохтоохтор үгүстэрэ кэлэн баһылык отчуотун болгомтолоохтук иһиттилэр уонна ыалдыар боппуруостарын ыйыттылар. Ол курдук уулуссаҕа тоҕо уот умайбатын, участкай уполномоченнай Протопопов тоҕо үлэлээбэтин, водопровод, чааһынай сүөһүлээх дьонго тоҕо дотация көрүллүбэтин о.д.а. туһунан ыйыталастылар. Таастаах олохтоохторо дьон оҕолорун атын нэһиликтэргэ үөрэттэрэ ытталарын, онон нэһилиэнигэр сыл айы аҕыһаан иһэрин сонньуйан эттилэр. Нэһиликкэ бырааһы туруорустулар, онуоха улуус кылаабынай бырааһы россияйскэй норматив быһыытынан 1 тыһыынча нэһилиэнигэр эрэ нэһиликкэ врач көрүллэрин эттэ, улуус баһылыга Д.П. Коркин олуньу ыйга быраас ыттан нэһилиэнигэр көрдөрүөхпүт дьон эринэрдэ. Мань таһынан мунһахха калбит дьон Таастаах суолун гравийынан буруйейи туруорустулар. Үгүстэр дьаһалта албө үлэни ыһыптын, Таастаахха болгомторун ууралларын бэлиттээтилэр. Олорорго сүрүн усулуобуйалар — уот, гаас, суол о.д.а. баарын, онон бэйэлэрэ үчүгэйдик үлэлиэхтэрин наадатын эттилэр. Дьаһалта сыллаагы үлэтигэр баһыйар үгүс куолаһынан («орто» сыананы 2 эрэ киһи биэрдэ) «үчүгэй» сыана берилиннэ.

Бу күн киэһэ 18 ч. отчуот Искра нэһилиэгэр буолла. Бу нэһиликкэ дьон олохторугар сөптөөх усулуобуйа тэриллибит, гаастара киирбит, суоллара оҥоһуллубут, сибээс баар эрэри кыаллыбат боппуруостара сии биер бааллар. Ол курдук сүрүн объектар — детсад, оскуола, кулууп тымныылар. Бу күн оскуола тымныы буолан оҕолор 4 эрэ уроокка үөрэммиттэр, кулууп олус тымныы буолан бары соммутун кэһэн олордубут. Объектар тоҕо тымныыларын сүрүн төрүөтэ чуолкайдик биллибэт, онон Д.П. Коркин ЖКХ специалыстарын ыттан көрдөрүөхпүт, биричиинэтин быһаарыахпыт, туората сатыахпыт дьон эринэрдэ. Искралар сүрүн ыалдыар, туруорсар боппуруостарынан иһэр уу буолар. Мань таһынан фельдшер анаммыта атын сиргэ көһөн хаалан билигин ыарыйдахтарына хайна да көрдөрөр кыаҕа суох ололлор. Дьингэр фельдшергэ дьон анаан туста квартира баар эбит, ол эрэри маһынан оттуллар, онон манна гаас кылларгэ көмөлөһөллөрүгэр көрдөстүлэр.

Искраҕа маҕаһын суох буолан олохтоохтор эрэйдэнэллэр быһыылаах. Ол эрэри тыл эһит дьон сорохторо маҕаһын наадатын суох, биһиэхэ килиэп эрэ наада диэттилэр. Намга улуспоҕа үүт туттарааччы И.Г. Рожкин нэһилиэнигэр киллэбинэн, атын даҕаны бородууктанан хааччылар эбит. Олохтоохтор үүт харчытын, тириини тоҕо тушпаттарын, эккэ тоҕо дотация суоһун ыйыталастылар, телефон сибээһэ мөлтөһүн эттилэр. Нэһилик баһылыга В.В. Ядрев суолу өрөмүөнүнэ туруоруста. Түмүккэ дьаһалта үлэтин «үчүгэйинэн» сыаналаатылар, үлэ утумнаахтык ыттылларын, дьон оҕо тупсарыгар улахан болгомто уурулларын бэлиттээтилэр. В. РЫКУНОВА

Улуу баһылыгы отчуота

ҮЛЭ ҮҮТҮҮЛҮҮБҮТҮН БЭЛИТТЭЭТИЛЭР

ТҮБЭ. Ахсынны 17 күнүгэр Түбэ «Нам улууһа» МТ 2005 с. үлэтин отчуотун баһылык 1 солбуйааччыта А. А. Бочкарев салайар бөлөҕө оҥордо. Онон 43 олохтоох кытына. Биер сыллаах үлэ түмүгүн А. А. Бочкарев билиһиннэрдэ. Отчуоттуур мунһах кыттылыахтарга үгүс ыйытыларыгар хоруйдары ылылар. Олохтоох оскуолаҕа Интернет 2006 с. холбонуоҕа. Хатырык олохтоохторо Түбэ сиригэр дуоҕабардаһан оттуохтаахтар. Фонда сирдэрэ туһаҕа таһаарылыахтаахтар. Государственной өйөбүлү тэриллилээх хаһаайыстыбалар ылыахтара. Нам улуунун нэһиликтэригэр кредиттээһин үлэтэ саҕаланыахтаах. Оччобуна тыа хаһаайыстыбатын бородууксууатын үкэстиигэ, сылгы, сүөһү ахсаанын элбэтигэ туһайылыбыт үлэлэри ытытыга тирэх баар буолдо. Үүтү тутууга «Илгэ» ПО, «Эрэл» ТХПКК, «Гормолзавод» үлэлидлэр. Киһилэр үлэлэрин контуруоллуур инниттэн бэрэбиэркэлэр была-

аннаахтык ыттылаллар. Үүтү туттарбыттар харчылары тохсуньу 1 күнүгэр дьылы төлөнүөҕэ. Нэһилик сылга 250 тыһ. солк. сыаналаах уматыгы туһанар буоллаҕына, АЗС тутуугун туруорсуохха сөп. Олохтоохтор иһиттэн да атын эһиэттэри ылылар.

Кэпсэтигэ кыттыбыт оскуола директора К. К. Федоров үлэтин-хамнаһын, бастын үөрэнээччилэрин, учууталларын ситиһиһилэрин билиһиннэрдэ. Лизингэ ылбыт саҥа МТЗ трактордарын төлөбүрүгэр нэһилик баһылыга Р. Е. Лукина 200 тыһ. солк. харчыны булан улахан көмөнү оҥорбутун махтанан бэлиттээтэ. Ол эрэри нэһилик уонна улуус дьаһалталарын баһылыктарын сыллаагы үлэлэрин «ортонон» сыаналаата. «Түбэ» ТХПК директора Г. Д. Дьяконов «Лена» соҕутоупкалыр тэрилтэҕэ 4 ыал киирбитин, саҥа арыһы оҥорор завод ситэриллэ илигин, 52 тонна балыгы туттарбыттарын, хаһаайыстыба сыл устатыгар 400 тон-

Бэйэни салайыны: устааптары дьүүллэхбит

УСТААПКА – УРАТЫ БОЛБОМТОНУ
УОННА КЫҤАМНЫНЫ

«Истина рождается в споре»
(Народная мудрость)

Сэтэни 28 күнүгэр Хамаатта нэһилиэтин депутаттарын үһүс сессиятыгар улуус мунньабын депутата буоларым быһытынан ыгырыллан нэһилиэк инники сайдыытын онкулун түстүүр, баһылык, сэбиэт үлэлэрин, нэһилиэк ис олохун бэрээдэгин олохтуур уонна хайыскаларын ыйар Устаап барылын дьүүллэхтэ кыттыны ылбытым. Бу сессияга Устаап төһө кыаллырын толору, сиппит-хоппут, сыһыата суох буоллун диир санааттан бэйэм этиллэрбин киллэрбитим. Устаап онгоһуллутугар биэр бэйэм көмөлөстүм дуу диэн санабытым. Ону баара журналист, нэһилиэк кырдыабыс депутата Г.И. Кривошапкин улуус хайыатын ахсынны 8 күнүгэр «Устаап бигэргэнэ» диир бэлэтээһинигэр тарааччы хаарыйан моральнай дуоһунуу ыларды: «Сессияга Захаров Н.Д. элбэх этини, көннөрүүнү эттээ буолан олус уһатан, наһаа бытархайдаан этитин сымсатан кэбистэ», — диир эбэлээх этитин толкуйдаан көрдөххө мин Устаабы дьүүллэхтэ туох да суолталаах этини, көннөрүүнү онгорбокко ууну-хаары дайбаан, агардасты бытархайдаан сессия үлэтин мэхэйдээбит, сымнаппыт, бытаардыбыт курдук буолдум.

Дэ, ол ханнык «бытархай», «сымсах» этиллэри, көннөрүүлэри, эбиллэри киллэрдим диирээххэ бу курдук быһаарар наадалаах буолсу. Сессия буолуон уонча хонук иннинэ нэһилиэк Устаабын барылын дьүүллэхтэ тэрийэр анал комиссия салайааччыта депутат Бурнашев Иван Ильич Устаабы дьүүллэхтэ кыттарбар, олоһор сирбинэн олохтоохторго билиһиннэрэрбэр, этиллэрбин киллэрбэр көрдөспүтэ. Көрдөһүүнү толорбутум, олохтоохторго төһө кэлбиттэринэн Устаап барылын сийилин быһааран биэрбитим, туох ситэтэ суодун, сыһа,

алтас баарын билиһиннэрбитим. Устаап улахан суолталаах юридическай докумуон буоларын быһытынан нэһилиэк мунньабын депутаттарын бигэргэниитигэр киириэн иннинэ нэһилиэк саҥа дьаһалтата Устаап барылын үөрэтини, дьүүллэхтэ тэрийэр олохтоох усулуобуйага сөп түбэһиннэрэн тэрилтэлэртэн, түөлбэлэртэн, биридүүлээн дьонтон киирбит этиллэри учуоттаан Устаап хас биридүү раздельн, ыстатыйаларын, пуунарын сокуоннарга олоһуран төһө кыаллырын көннөрөн, толорон, этэргэ дылы, сурук бэлэтитигэр тийэс көннөрөн, толорон бириэстээх этэ. Устаап бигэргэниэн иннинэ нэһилиэк мунньабын сокуоннаска комиссияга Устаабы үөрэтэн, дьүүллэхтэ правовой, законодательнай өттүлэрин ситэрэн, атын бастайааннай комиссиялар бэйэлэрин эбэһиннэстэрин хайыскаларын дьүүллэхтэ кыттыбыттарга буоллар Устаап ситиз-хотуо эбитэ буолуо.

Үөһэ этиллэбиттэр ситэ онгоһуллубатахтарын, тэриллэбэтхтэрин түмүгэр «черновой» барыл сессия бигэргэниитигэр киирбитэ. Сессияга нэһилиэк мунньабын председателэ Дунаев А.Г. Устаап барылын, бириэмэ ыгарынан депутаттар булгуччу бигэргэтиэхтэрин туһунан эппитэ. Маньаха Охлопкова Л.Е. ураты депутаттар булгуччулаах этини толорууга ылан, сөбүлээн, «үрдүк кылаастаах юристар онгорбут Устааптарын уларытар-тэлэритэр кыахпыт, бырааппыт суох» диир санаанан салайтаран биэр да көннөрүүнү, эбилин онгорбокко Устаап барылын бигэргэтэргэ этин киллэрбиттэрэ.

Устаап бигэргэниэн иннинэ мин тыл көрдөһөн санаабын, Устаап толору, сыһыата суох буоллун диир бэйэм эбин этиллэрбин, көннөрүүлэрбин, эбиллэрбин тыһынан уонна суругунан киллэрбитим. Устаап сахалы тылбаанын нэһи-

лиэниэ ирдиирин, саҥа тэрээһин аата-суола суруллубут титульнай сирэй суоһар, страницалар ыбыллыбатахтарыгар, Устаапка сыһаалар баалларын уонна бэйэ усулуобуйатыгар сөп түбэһиннэрэн эбилин киллэрэр туһунан эппитим. Устаап сараланааһыттан толору юридическай ис хоһоонноох сорукутаах буоллун диир титульнай сирэй, преамбула тектэрин суруйан киллэрбитим. Маньа таһынан «Устаап сыһаала-сорука» 6 пууннаах, «Олохтоох бэйэни салайыныны законодательнай төрүттэ» 2 пууннаах, «Бэйэни салайыныны сүрүн принциптэ» 9 пууннаах, «Нэһилиэк олохтоохторун правовой гарантияларын туһунан» 7 пууннаах саҥа эбии ыстатыйалары киллэрбитим. Депутаттар ыһынан Устаапка киллэрэргэ быһаарыттар, сороһун үөрэттиэххэ диир буолбута. Мин санаабыгар, бу Устаабы сымсатар этиллэр буолбатахтар, төттөрүтүн Устаап ис хоһоонун байытар, күүһүрдэр эбии ыстатыйалар.

Биридүүлээн ыстатыйаларга сыһаалар, итэҕэстэр баалларын ыйбытым. Элбэхтэн сороһор маньыктар. Муниципальнай тэрээһин аадырыһа ситэтэ суодун, ситэрэн суруйан биэрбитим. Устаапка толору аадырыс ирдээр. Анал үөрэҕү суох кийиэхэ тутатына өйдөнүлүбүт тыллар быһаарылыра суох. Холобура, сессия үлэтин кэмигэр «рекреационнай» диир сиргэ сыһааннаах тылы сир комитетын үлэһитэ Иванов Н.Е. улуус киниттэн балайда өр ыйыталаһан депутаттарга «онук үһү» диир быһааран биэрбитэ. Устаап тыллара дьонго өйдөнүмтүө, тийимтиэ буолуохтарына наада.

25 ыст. курууһу сыһаа таһаарылыбытын, ону көннөрөр туһунан эппитим. Нэһилиэк быыбардааччылар 15 депутаты талбыттар. Устаапка нэһилиэк сэбиэтэ 11 депутаттан турар диир киирбит. 4

депутат ханна барда? Нэһилиэк баһылыга сэбиэт председателэ буолбутунан куоластыыр бырааптаарынан 16-с киһи эмиз баар. Оччоһо нэһилиэк сэбиэтэ хас киһиттэн тураары? Маньа чуолкайдыр наада. Г.И. Кривошапкин этэринэн бу «бытархайдаһы» үһү. 15 ахсаан иһигэр буғуллан сессияга кэлэн депутаттар ахсааннарын чуолкайдырбыт сүрү бэрт, кыбыстылыах да буолуон сөп.

26 ыст. Нэһилиэк баһылыга нэһилиэк мунньабын председателэ буоларын көнүлүүрү Ил Түмэн таһаарыт сокуону уларыт суруйар наада. Төҕр диирээххэ, РФ сокуонунан нэһилиэк баһылыга нэһилиэк сэбиэтин председателэ буоларын бобор.

28 ыст. Сессия үлэтин боротокуолун администрация специалиһа суруйарын туһунан эппитим. Депутат сессияга боппуруоһу быһаарыахтаах, үлэлиэхтээх. Специалист суруйар буоллар документация бэрээдэктээх буолара саарбаһа суох.

30 ыст. Устаапка нэһилиэк депутатынан 21 сааһын туолбут эдэр киһи быыбарданар диир сурулла сылдыар. Оттон Саха Республикатын муниципальнай быыбардары ыгыты туһунан сокуонун 28 ыст. 1 п. 18 сааһын туолбут киһи депутакка кандидаттынан туруоруунарын ыйар. Сокуону кэһин эдэр дьон граждандаскай, конституционнай бырааптарын хааччахтаһын, күөмчүлээн, Георгий Ильич этэринэн, «бытархай» дьыла үһү. Бу боппуруоска сессия үлэтин кэмигэр мунаары, мөккүһүү тахса сырытта. Эмиэ сүрү бэрт курдук. Көннөрүү Устаапка киллэрилинэ. Үөһэ этиллэбит көннөрүүлэр, этиллэр, маньа таһынан атын этиллэр депутаттар биһирэбилэрин ылбыта.

Устаапка элбэх бэйэ олоһор, үлэлир усулуобуйатын учуоттаан, ыйааһына ууран үөрэтэн уларытар, эбэр ыстатыйалара элбэхтэр. Устаап разделлара, ыстатыйалара чуолкай буолуохтаахтар, кинилэр туһанааһа хайыскаларга улахан суолталаахтар, маньа «кыра», «бытархай», суолтата суох «сымсах» ыстатыйалар диир өйдөбүл суох буолуохтаах. Нэһилиэк сүрүн ыйыларга олоһуран Устаабын бэйэтэ онгостуохтаах. Нэһилиэк Устааба буйэни салайыныгыгар сүрүн юри-

дическай докумуон, атыннык үрдэтэн эттээххэ, Конституцията буолар. Ол иһин Устаабы бигэргэтэргэ сессияга ыксаабакка, кизинник дьүүллэхтэ хас биридүү разделы, ыстатыйаларынан куоластаан бигэргэтир эбитэ буоллар, депутаттар Устаабы үчүгүйдик билиэ уонна хара маңгайыттан депутатскай үлэһэ кизинник туһаныа этиллэр.

Сессияга, араас мунньахтарга кэлэн бэйэлэрин санааларын эппит дьону кэннилэриттэн хайыатынан кириитикэлиир, хомуруйар буоллаһытына дьон бэйэлэрин санааларын этэр, мунньахка сылдыр инициативалара, баһа санаалара туулулуон сөп.

Н.Д. ЗАХАРОВ,
улуус мунньабын депутата

Быыбардар
ФРУНЗЕЛАР
БАҤЫЛЫКТАРЫН
ДЬЭ ТАЛЫЛАР

Ахсынны 18 күнүгэр Фрунзе нэһилиэгэр «Фрунзе нэһилиэгэ» муниципальнай тэриллии баһылыгын быыбара хаттаан ыгытылына. Барыта 6 киһи кандидатынан турбуттан 42 куолаһы ылан (56%) Стручкова Прасковья Ильинична бу нэһилиэк баһылыгынан талылына. Урукку баһылык И.Г. Ядрихинская 20 куолаһы (26,67%), Р.Г. Лукин 1 куолаһы (1,33%), М.М. Матвеев 6 куолаһы (8%), С.К. Пудов 1 куолаһы (1,33%), А.Д. Слепцова 3 куолаһы (4%) ылдылар. «Барыларын утарыбын» диир бюллетени бу сырыыга биэр да киһи толорботох. Фрунзега быыбардааччы ахсаана испиһэксэ киирбитинэн 80 киһи эбит буоллардына, быыбарга 75 киһи (93,75%) кытынна. Быыбар сокуону тутуһунаран тэрээһинээхтик барда, нэһилиэниэ көхтөөхтүк кытынна.

Бэйэ информ.

Улуу Кыайы 60 сылын тумуктээһин

« У М Н У Б А П П Ы Т ,
К И Э Н Т У Т Т А Б Ы Т ,
М А Х Т А Н А Б Ы Т ! »

нигэ бэчээттэнэн тахсыбыт, хас нэһилиэк аайы пааматынныктары оноруу, саҥардыы үлэтэ утумнаахтык ыгытылыбыт. «Тыыл ветераннара Улуу сэрии сылларыгар» темага дакылааты ветераннар советтары Президиумун чилиэнэ К.Н. Тихонов онордо. Киһи сэрии сылларыгар Нам улууһугар тыһыла ыраахан үлэһэ сылдыбыт дьон туһунан кэпсээтэ.

Кыайы 60 сылын бэлэстээһинигэ ыччаттар көхтөөхтүк кыттыбыттар, араас мероприятелиэр ыһыппыттар, акцияларга кыттыбыттар. Ол туһунан ыччат отделы сэбиэдиссэйэ В.В. Кутуков иһитиннэри онордо. Ветераннар советтарын председателиэр М.В. Петрова «Поклонимся великим тем годам!» диир суруктаах сувенир туттарда. Ыччат общественнай хамсааһынын лидера Сахаяна Алексеева Матрена Васильевна ыччаттар ааттарыттан махтал сурук уонна чороон бэлэх биэрдэ. Кыайы сылыгар НПК студентара эмиэ бэйэлэрин сэмэй кылааттарын киллэрибиттэрэ. Ол туһунан НПК директора Е.В. Ядреева кэпсээтэ. Оскуола орлорго сэриигэ кыттыбыт эһэлэри, эбэлэрин үйэтиитигэ күөскэ үлэстэбиттэрэ, араас элбэх тэрээһиннэргэ, конкурстарга кыттан мээстэлэспиттэрэ. Оскуолаларга ордору патриотическай иһитиэ утумнаах үлэ ыгытылыбыта. Бу туһунан үөрэх управлениетын иитэр үлэһэ сэбиэдиссэйэ А.С. Павлова «Улуу Кыайы 60 сыла уонна ыччаты киһи туттуу, патриотическай тыһыла иити» диир дакылаатыгар иһитиннэрдэ.

«Нам улууһа» МТ бүтүн республикага «Улуу Кыайы 60 сылыгар — 60 производственной туууну!» диир ыгырыы таһаары-

та. Бу бачыым олоххо күөскэ киирэн билигин туругунаан былаан аһары толоруллан 60-тан быдан тахса производственной объект тутуллан үлэһэ киирда. Бу үлэлэр тустарынан улуус үтүө дьылааһа штабын секретара, ветераннар советтарын Президиумун чилиэнэ В.М. Бочкарев иһитиннэрдэ. Кыайы сылын бэлэстээһинигэ нэһиликтэр бары да олуэ актыыбынайдык кыттыбыттар, үгүс үлэни ыһыппыттар. Хатырык ветераннарын советын председателэ Н.И. Сивцев уонна Хатын Арыс ветераннарын советын председателэ Е.П. Рожина нэһиликтэригэр туох үлэ ыгытылыбыты, ветераннарга туох көмө онгоһуллубуту туһунан кэпсээтилэр. Нам селотун ветераннарын советын председателэ В.А. Колесов селода буолбут мероприятиелар, үлэлэр тустарынан «Ленскэй нэһилиэгин ветераннарын совета Улуу Кыайы 60 сылыгар» диир дакылаатыгар иһитиннэрдэ. 1 Хомустаах нэһилиэгэ улууска бастакынан кинигэ таһааран атыттарга холобур буолбута, бачыымы көтөхпүтэ. Кинигэ хайдах тыһыллан бэчээттэммитин туһунан улуус мунньабын депутата, кинигэни күн сириин көрдөрүүтэ быһаччы үлэстэитэр Л.В. Алексеева «Улуу Кыайы 60 сыла уонна 1 Хомустаах нэһилиэгин истэригэ» диир дакылаатыгар иһитиннэрдэ уонна бу кинигэни историко-этнографическай музейга, ветераннар советтарыгар туттарда.

Кыайы сылынан улуус ветераннарыгар бэрт элбэх көмө онгоһуллубута. Ол үлэлэр туһунан «Сэри, тыыл ветераннарын социальнай өгөһөлөрүн хааччыйы» диир иһитиннэригэр социальнай харалта управлениетын начальни-

га В.И. Гуляева кэпсээтэ. Ветераннар «Иэһини» кулууптара Кыайы 60 сылынан элбэх концерт көрдөрбүтэ, араас тэрээһиннэргэ актыыбынайдык кыттыбыта. «Иэһини» кулууп художественнай салайааччыта Т.А. Гурьева ыһытты үлэлэрин туһунан сырдатта.

Нам улуһун байыаннай комиссара А.А. Ершов кылгас иһитиннэри кэнииттэн контрагынан армияга, сэрии бара турар сирдэригэр сулууспалаабыт үс уолга «Ветеран военных действий» диир бэлэстэри туттарда. М. Аммосов аатынан Государственность музейын урукку директора М.Р. Петухов Ржев куоракка Намтан баран өлбүт саллааттарга аналаах мемориал онорбутун туһунан бу күн иһитиннэрдилэр, мемориал таһыгар Нь.С. Тимофеев көүлэһиннэригэр часовня тутуллубут, бу тутуулар хаартыскаларын көрдөрүлүр. Михаил Романовичка «Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ» диир үрдүк аат иһитиннэригэр туһунан кизин туттан иһитиннэрини саалга олоһороччулар ыгыты тыһынан эбэрдэлээтилэр. Хатырык ЖКХтын коллектива (сал. В.Т. Васильев) бэйэтин коллективын ветераннарыгар үгүс көмөнү онорбута, улуус бары тэрилтэлэригэр ыгырыты таһаарыттар. Бу туһунан эмиэ истинг тыһынан ахтылыһына.

Бу күн үгүс киһи Матрена Васильевнага махтал тылларын этэн туран махтал суруктары, бэлэхтэри туттардылар. Ол курдук Н.Х. Горохов эбэрдэ сүргү уонна Кыайы 60 сылынан сибээстээн бэчээттэнэн тахсыбыт 20 кинигэни бэлэхтээтэ. В.Н. Петров Ил Түмэн депутаттарынан ааттарыттан махтал суругу туттарда. Хатын Арыс нэһилиэгин баһылыга Ю.И. Слепцов,

Хамаатта нэһилиэгин баһылыга А.Г. Дунаев бэйэлэрин нэһиликтэри ааттарыттан махтал суруктары туттардылар, А.Г. Дунаев Матрена Васильевнага анаабыт хоһоонун ааһан иһитиннэрдэ.

Кыайы 60 сылынан сибээстээн улуус нэһиликтэрин ветераннарын советтарын көрүү-конкурс буолбута. Нэһиликтэр үс бөлөххө араарылан күрөстэспиттэрин түмүгэ таһаарылан улахан нэһиликтэргэ Хатын Арыс (предс. Рожина Е.П.) 1 миэстэни ылан 1-кы степеннээх дипломуна, 2000 солк харчынан бириэмийэһэн уонна Кыайы чороонунан нагараадалана. 2 миэстэни Нам селота (предс. Колесов В.А.), 3 миэстэни Хатырык (предс. Сивцев Н.И.) ылан эмиз итинник бэлэхтэри ылдылар. Орто нэһиликтэргэ 1 миэстэни Партизан (предс. Турантаева М.П.), 2 миэстэни Үөдэй (предс. Хабарова Е.И.), 3 миэстэни Модут (предс. Ядрихинская Д.И.) ылдылар. Кыра нэһиликтэргэ 1 миэстэни Салбаҥ (предс. Ушницкая Ф.Д.), 2 миэстэни Арбын (предс. Барамыгина Н.С.), 3 миэстэни Искра (предс. Иванов А.В.) ылдылар. Маньа таһынан орду патриотическай иһитиэ күөскэ үлэстэитэр оскуолалар эмиэ бэлэстээннилэр. 1 миэстэни улуустааһы гимназия, 2 миэстэни Модут агроосуола, 3 миэстэни өрө эйгэтин түөлбөтэ ылдылар. Гимназия 7 «а» кылааһын үөрэнэччилэрин иһитиннэригэр кинигэһин таһаарыттар, маньык бачыым атын оскуолаларга үтүө холобур буолуон сөп.

Кыайы 60 сылын ыгытыга көмөлөспүт, өбөбүл буолбут дьонугар Матрена Васильевна махтал суруктары уонна Кыайы чорооннорун, сувенирдары туттарда: Н.Х. Гороховка, Л.А. Алексеева, В.Т. Васильева, В.М. Бочкарева, И.З. Кривошапкинна, «Нам улууһа» МТ олохтоох дьаһалттары кытта үлэһэ отдел начальнигар М.С. Макаровага, «Саңдалы» остолобуой сэбиэдиссэйинэ Н.Н. Тимофеевага. Конференцияны Хатырыстан «Уолан» эр дьон ансамблыга сэрии тематыгар ырыалаарынан кизэргэттэ. «Хайыһар» ырыаны саалга олоһор дьон бары атахтарыгар туран ыһылан конференцияны түмүктээтилэр. Мунньах түмүгүнэн улуус олохтоохторугар ыгырыты таһаарылыһына.

В. РЫКУНОВА

Ахсынны 14 күнүгэр «Умну-баппыт, кизин туттабыт, махтанабыт!» диир Улуу Кыайы 60 сылыгар уонна ветераннар сылларыгар аналаах улуустааһы конференция буолла. Конференцияга «Кыайы» республикатааһы тэрийэр комитет эппиэттиир секретара П.И. Уаров, үлэ, социальнай харалта министрствотын ветераннары кытта үлэ отделы начальнига Г.И. Лебедева, сэри, тыыл, сэбилэниилээх күөстэр уонна быраабы араҥаччылааччылар фондларын директора Е.П. Пестряков, Ил Түмэн председателэ Нь.С. Тимофеев көмөлөһөөччүтэ Н.Х. Горохов, Ил Түмэн депутата Н.И. Румянцев көмөлөһөөччүтэ В.Н. Петров, улуус ветераннара, нэһиликтэр баһылыктара, оскуола орлорго кыттыыны ылдылар. Онон бу күн үс көлүөнэ мустан кулууп саалы толору тоғуруоста. Конференцияны улуус ветераннарын советын председателэ М.В. Петрова тэрийэн, ииллэн-сараллан ыһытта.

Конференцияга Кыайы сылыгар ананан ыгытылыбыт мероприятиелар тустарынан бэрт элбэх дакылаат аарылыһына. «Саха Республикатыгар Улуу Кыайы 60 сылын тэрийэр ыгыты сүрүн түмүктэри» диир дакылааты П.И. Уаров онордо, киһи Кыайы сылыгар республика үрдүнэн барбыт сүрүн үлэлэри сырдатта. Е.П. Пестряков фонда ыһытты үлэтин сийилин кэпсээтэ, М.В. Петровага Саха дикротигэр 26 билиэти бэлэхтээ: ветераннар босхо дикрэни керөр буолдулар. М.В. Петрова «Нам улууһугар Кыайы 60 сылыгар аналаах дьаһаллар олоххо киириилээх» диир дакылаатыгар Нам улууһугар туох үлэ барбытын туһунан сийилин кэпсээтэ, үлэни ыгытыга көмөлөспүт спонсордарга бэйэтин махталы тиэртэ. Улуус ветераннарын советын Президиумун чилиэнэ, историко-этнографическай музей директора И.З. Кривошапкин «Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайыны уһансыбыттары үйэтиити» дакылаатыгар пааматынныктары оноруу уонна саҥардыы, Кыайыга аналаах ханьык кинигэлэр бэчээттэнэн тахсыбыттары туһунан иһитиннэрдэ. Ол курдук Кыайыга аналаах 8 ки-

Россия пенсионной фондата тэриллибитэ 15 сылыгар

ПЕНСИЯ СОКУОНУН ИРДЭБИЛЛЭРИНЭН

Саха сиригэр пенсионной фонда отделениета 1991 с. олунһу 26 к. тэриллибитэ. Управляющаһынан Нехоруков Василий Федорович аһаммыта. Нам улууһугар 1991 с. муус устар ыйтан пенсионной фонда Намнаабы сектора тэриллэн мин уонна Эверстова Татьяна Ильинична инспектордарынан үлэбитин саҕалаабыппыт. Тэриллибит пенсионной фонда сыала-соруга пенсияны хойутааһына суох төлүгүгэ үбү түмүү этэ. Аан бастаан тэриллэри регистрациялааһынан саҕалаан страховоу усунуос кэмигэр уонна толору кириитин хонтуроуппаны барбыппыт. Саҕа саҕалааһынгга биллэн турар кэксэ ыарахаттар баалара. Улэтир мээстэттэн саҕалаан тэриллэри бэрэбэркэллиргэ транспорт суоҕо. Ону тэнэ тэрилтэ салааһа ачыларын, бухгалтерской сулууспарын өттүттэн пенсионной фонда сыалын-соругун ситэри өйдөөбөт түгэнэр баалара.

1993 с. алтынны ыйга республикабытыгар пенсионной фонда отделениетын базатаһыгар пенсионной сулууспа департамена тэриллибитэ. Директорынан Василий Михайлович Власов аһаммыта. Кылгас кэм иһигэр элбэх үлэ түмүгэр 1994 с. тохсунһуттан бары улуустарга управлениелар тэриллэнэр пенсия үбүн хомуйуу, пенсияны анааһын, төлөөһүн, дьыба тиздэн биэри биер сулууспа буолбута. Пенсияны аһыыр, төлүүр отдел салааһа ачытынан бу үлэбэ элбэх сыратын биэрбит, бааи оһытаах, үрдүк ирдэбиллээх специалист Сивцева Людмила Афанасьевна үлэлээн кэллэ. Бу отдел сүрүн сыалынан сокуону тутуһан пенсияны сөпкө уонна ыйылыбыт болдьоһор анааһын буолар. Маны таһынан 2003 с. үлэһит тус анал счегулар кирибит страховоу усунуоһугар олобуран сылын аайы перерасчет ытан аһаммыт пенсиятыгар эби аабыһыны оһорор.

Быйыл 122 №-дээх сокуон олоһо кириэн чэпчэтин льгота онугар харчынан төлөбүрү ылааччыларга 1200-тэн таһа киһиэхэ дьыала тэриллэн базаа киллэриллэнэ. Налоговой кодекска уларыйы кирибитинэн сибээстэн 2001 с. страховоу усунуоһу хомуйуу налогоу инспекцияга сүктэрлибитэ эрээри усунуос бириэмэтигэр уонна толору кириитин хонтуроуппун биридиэллэн учуот группата (сал. Гуляева Татьяна Егоровна) илгээн-саҕалаан ытар. 2005 с. тобус ыйын түмүгүнэн тиздиллибит былаан 99,8% туолла

эрээри нопуоһа ис аһаабат. Усунуоһу бириэмэтигэр уонна толору кириитин хаачыһар сылтан квартал аайы кэстээх тэриллэлэргэ усунуоска ис сумата ыйыллан сурук ытыллар. Бу иһин 10 хонук иһинэн төлөөбөтхөрүнэ арбитражнай суука дьыала түһэриллэр. Онон бу отдел страховоу усунуоска иһи аһатар сылтан налогоу инспекцияны, судебнай приставтары, прокуратураны уонна тэриллэлэри кытта ыкса сибээстээх үлэһитлэр ирдэнэр.

Маны таһынан сый аайы үлэһит-тэр хамнастарын уонна үлэ ыстааһын туһунан сибидиэнньэни хомуйан болдьоммут бириэмэбэ информационай базаа киллэрэллэр. Тэриллэлэр бу сибидиэнньэлэри сөпкө толорон болдьоммут бириэмэтигэр туттаралларын

үөрэнэр. Материальной базаны ханатыгы кэксэ үлэлэр түмүктэринэн бүгүн хас биридди специалист персональной компьютерга үлэтир. Электроннай почта, корпоративнай сибээс үлэбэ кирибит чэпчэтинни оһордо. Быйыл управление административнай дьыэтигэр капитальной өрөмүөн оһоһулунна. Онон үрдүк таһымнаах үлэбэ усунуоһуна баар. Управление өссө биер улахан суолталаах үлэтинэн пенсиянан хаачыһы болпуруостарын сырдатты уонна быһааран биэри буолар. Мана былаан быһытынан хаһыакка ыстатыйалар, семинардар, нэһилиэнньэбэ көрсүһүүгэ таһыы, аһаҕас аан күннэрэ, телевидениэн эфиргэ таһыы утумнаахтык ытыллаллар. Нэһиликтэр аайы пенсия болпуруостарыгар аналлаах стен-

ПЕНСИЯНЫ КЭМИГЭР, ЧОПЧУ ААДЫРЫСКА

дэлэр бааллар. Маны таһынан консультационнай пууннар тэриллэн үлэтиллэр. Управление улуустаабы социальная харысхал управлениетын, ветераннар сэбиэттэрин, инбэлииттэр обществоларын, нэһилик, улуус дьаһалтатын кытта ыкса сибээстээх үлэлэн улуус обществонной олоһор көхтөөхтүк кыттан кэллэ.

Россия пенсионной фондата ытар социальная программатын олоһо киллэрингэ управление кэксэ үлэлэри ытар. Ол курдук 2003, 2004 сс. пенсионердар уонна инбэлииттэр олоһор дьыэлэригэр гаһынан оттук кириитигэр 1 Хомустааха 22 ыалга, Граф Бизэргэр 10 ыалга, Бөтүнгэ 11 ыалга, Үөдэйгэ 22 ыалга уопсайа 790 тыһ. 200 солк. көмө оһоһуллубута. Быйыл Хатырыкка, Модукка, Граф Бизэргэр, Бөтүнгэ уопсайа 39 ыалга 485 тыһ. солк. көрүлпэн гаастааһынгга үлэ бара турар.

Бу сылларга управление кадрдарын профессиональной таһымнарын үрдэтигэ былааннаах үлэ ытылыбытын түмүгэр аппарат 14 үлэһиттэн 7 үрдүк, 7 орто анал үөрэхтээх, 4 үлэһит үрдүк үөрэххэ кэстэхтэн

дэлэр бааллар. Маны таһынан консультационнай пууннар тэриллэн үлэтиллэр. Управление улуустаабы социальная харысхал управлениетын, ветераннар сэбиэттэрин, инбэлииттэр обществоларын, нэһилик, улуус дьаһалтатын кытта ыкса сибээстээх үлэлэн улуус обществонной олоһор көхтөөхтүк кыттан кэллэ.

Бүгүн Россия пенсионной фондата тэриллибитэ 15 сыллаах үбүлүүһүнэн сибээстэн управление үлэтигэр күүскө буолбут тэриллэлэри бэлэтээн аһар тобоостоох. Киһилэр ортолоругар ЖЖХ, киһи балыһа, «Илгэ» ПО, суолу фудар-өрөмүөннүү тэрилтэ, нэһилик, улуус дьаһалтала, «Энсиэли» хаһыат редакцията, улуус ветераннарын сэбиэтэ, НВК «Саха» Намнаабы филиала бааллар.

К. ЯДРИХИНСКАЯ, пенсионной фонда Намнаабы управлениетын начальнига

сар дьоннорун докумуонун болдумтолоругар ыһыан эрдэттэн бэлэмниини үлэни ыһагаллар.

Улахан тэриллэлэртэн үчүгэй үлэлээх кадрдарынан ГУП ЖЖХ үлэһитин Светлана Константиновна Москвитинаны, улуустаабы балыһа эһиэттээх үлэһитин Антонина Гаврильевна Платонованы бэлэтиһибит. Өр сылларга бөрүннүлээхтик, эһиэттэнээххэ үлэни улуустаабы үөрөх управлениетын кадрга специалиһа Ольга Белолюбовская толорор.

Пенсия сөпкө ааһыллан төлөбүргэ бириэмэтигэр барарыгар пенсияны аһыыр уонна төлүүр, пенсияга таһар быраабы сыаналыыр отдела бөрүннүлээхтик үлэһит сыйдар үлэһиттэринэн Баншева Мария Ивановна, улуус пенсионердарын үгүстэригэр пенсия кэмэһин аһар-суоттуур Валентина Потапова, Ольга Дьяконова, Евгений Бурцев буолаллар. Урут биһиги отделбытыгар үтүө суобастаахтык, ситиһилээхтик үлэлээбит Новикова Варвара Егоровна республикага социальная харалта сулууспатын туйгунун бэлэтиһин наһараадаланна (билигин Анаабыр улууһугар пенсионной фудар управлениетын начальнигинэн ситиһилээхтик үлэһит сыйдар).

Олохпун сайдан үлэ тэтимнээхтик барарыгар үлэбитигэр компьютернай системанан үлэлээһин 1992 сылтан саҕаламмыта. Билигин улуустар иһи ардыларынаа базаа быһалы сибээс балырыһыттан үлэтир. Онон хас биридди страховоу хабыйлыбыт үлэһит киһи үлэтин ыстааһын, ааһылыбыт страховоу усунуоһун муньуллуутун быһа сибээстэн көрөн тэннэн, бэрэбэркэлээн пенсия анаарыгар перерасчетугар тутуллар. Бу анал программанан үлэлээһин да буоллар үлэһит киһи болдумтотуттан сокуону үчүгэйдик билэрииттэн тутулуктаах.

Системнай программалары сөптөөхтүк дьаһайан отделе өр сылларга ситиһилээхтик эдэр таалааннаах специалист Дмитрий Дыдаев үлэлээбитэ. Билигин улахан эһиэттэнээххэ үлэни ситиһилээхтик толорон коллективка бизэ сый устата эдэр, оһытаах Наталья Шадрина үлэлээн кэллэ. Пенсионной реформа сокуоннара олоһо кириллэригэр үлэһиттэртэн элбэх тэрээһин үлэлэр ытылаллар, онно тэрилтэ эһиэттээх үлэһиттэрэ күүскө буолалларын бэлэтиһибит.

Российской Федерацияга пенсионной фонда тэриллибитэ 15 сыллаах үбүлүүһүнэн биһигини кытта үлэлээр тэриллэлэригэр саһааа ччыларын, эһиэттээх үлэһиттэрин итиитик-истиһиһи эрдэлиһин, инбикитин өссө таһаарыһаахтык дьоммут-сэргэбит туһугар сыралан биригэ үлэһиттэригэр баарбыһ.

Л.А. СИВЦЕВА, пенсияны аһыыр, төлүүр уонна пенсияга таһар быраабы сыаналыыр отдел начальнига

ПЕНСИЯНЫ – ДЬИЭБЭ

Намнаабы пенсионной фонда управлениетын биер тутаах үлэһиттэринэн пенсияны дьыба тиздэн биэрэр специалист эһилэр. Республика иһинэн пенсияны дьыба тиздэн үлэти 1993 с. саҕаламмыта. Отдел салааһа ачытынан Михайлов В.К. аһаммыта. Бу тэрилли түмүгэр пенсия кэмигэр уонна уу харчынан кэлэрэ хаачылыбыта. Үлэ сүрүн сыала — кырдыабаастарга, инбэлииттэргэ, итимиһилэрин сүтэрбит оһолорго пенсияларын болдьоммут кэмигэр дьыба тиздэн биэри. Маны таһынан специалистар пенсия сокуонугар уларыйыһылар, пенсия анааһыныгар ирдэһиллэр докумуоннар тустарынан быһаарар үлэни ытарга көмөлөһөлөрө.

1998 с. хас биридди үлэһит киһиэхэ биридиэллэн (индивидуальной) сибидиэнньэни хомуйуу саҕаламмыта, мана специалистар көмөлөрүнэн үлэ тэтимнээхтик барыта. 1999 с. тохсунһу ыйтан пенсионной сулууспа үлэһиттэринэн республикага бастакылар ортолоругар пенсия суотугар, дефолт инвизээһи сыананан пенсия ылааччыларга аһыан-үөлүнэн хаачыһы саҕалаар. Үчүгэй хаачыстыбалаах бурдук, саахар, макароннай оһоһуктар, мас арыһта, табагар тийэ ыйга ортотунан 60 тоннага тийэ табаары үлэлээбөт пенсионердарга сайаапка хомуйан, пенсия суотугар чэпчэки сыанага улуус нэһиликтэринэн түгэтиллибиттэрэ. Үлэ бу көрүгэр пенсия түгэтэр специалистар саамай актыһыбын кыттыны ылгытара.

Туораттан көрдөххө харчы эрэ түгэтэр курдук эрээри, иһигэр киврэххэ, биһиги специалистарбыт сырдатар-быһаарар үлэни ыһагалларын таһынан нэһилик обществонной олоһор көхтөөхтүк кытталлар. Ол курдук Бөтүг нэһиликтин пенсия түгэтэччигэ М.И. Оконешикова быйылгы быһаарга боһотин туалбэтигэн депутатынан талыллына. Степанова А.П. 1 Хомустааха, Эверстова Р.П. Үөдэйгэ, Жиркова Н.Н. Хамадатта, Павлова С.Н. Хатырыкка ветераннар сэбиэттэрин чилиэнэрин быһытынан элбэх өрүттээх үлэни ыһагаллар. Нам селотугар өр сылларга үтүө суобастаахтык Сивцева О.Д., Семенова Т.Е., Евсеев А.С. үлэлээн кэллилэр.

Кыһыны 55, 60 сыллаах, Чурапчы көһүүтүн 57 сыллаах үбүлүүһүгэр аналлаах Чурапчы көһүүтүн кыттыһаахтары көрсүһүүлэри тэрээһин ыһыгыга сүрүн көмөлөһөр күүһүнэн кивилэр буолбуттара. Бүгүн пенсияны тиздэн биэри функцията Россия почта тыгар бөрүлэн биһиги специалистарбыт почта үлэһиттэрэ буолан үлэһити-хамсыы сыйдараллар. Быйылгы үбүлүүһүгэ сыла киһилэргэ кытаанах доруобуһуна, үлэ ситиһиллэри баһарам этэ уонна инбикитин даһаны эйэһэ-истиг сыһыаннарынан биһиги кырдыаһтарбытын, инбэлииттэригэр араҕа ччылы сырытыннар дьин алгыбын.

К. БУРЦЕВА, управление сүрүннүүр специалиһа

НАША ЗАДАЧА — СДЕЛАТЬ ПЕНСИОННУЮ РЕФОРМУ ДОСТУПНОЙ

Пенсионная реформа в большей степени касается будущих пенсионеров, т.е. тех, кто сегодня продолжает трудовую деятельность, либо только ее начинает. Уплата страховых взносов обязан производить страхователь (работодатель) за каждое застрахованное лицо (работника) в размерах, установленных законодательством. В улусе зарегистрировано 1096 страхователей, с которыми ведется работа по приему индивидуальных сведений о стаже и заработке застрахованных лиц, по учету своевременного и полного перечисления страховых взносов на обязательное пенсионное страхование. К страхователям, нарушающим пенсионное законодательство, применяются соответствующие штрафные санкции и при необходимости задолженность по страховым взносам взыскивается в судебном порядке. Ежеквартально направляется работодателям «требование» на уплату задолженности по страховым взносам с учетом пени и при невыполнении «требования» дело передается в суд.

Так, за 2004 и 2005 гг. в арбитражный суд 20 заявлений на взыскание недоимки и пени на общую сумму 5 млн. 388 тыс. 663 руб., из них оплатили до решения суда (добровольно) на сумму 1200099 руб., удовлетворено судом 1051334 руб. Также предъявлено 164 исковых заявлений к плательщикам страховых взносов по фиксированным платежам на сумму 856426 руб., из них удовлетворено судом 122 исга на сумму 638335 руб. Вопрос уплаты страховых взносов рассматривается на заседаниях межведомственной комиссии при администрации. Но несмотря на принимаемые меры задолженность по страховым взносам не уменьшается. Но в данный момент имеют большую задолженность следующие плательщики: Алмазогранильный завод, Намский почтамт, СХПК «Эрэл», ПО «Илгэ», ГУ «УУФПС», СХПК «Түбэ».

Неуплата или неполная уплата страховых взносов непременно отразится негативной стороной для конкретного работника при назначении пенсий. В улусе охвачено пенсионным страхованием более 17000 человек. По состоянию на 1 марта 2005 г. страхователями представлено в органы ПФР 9144 индивидуальных сведений о стаже и заработке работников. Не сданы индивидуальные сведения о стаже и заработке работников предприятия ГУП «Ас-Уол». В таких случаях при оформлении пенсии у людей возникают проблемы с подтверждением стажа и уплатой страховых взносов.

В целях защиты интересов застрахованных лиц законом предусмотрены финансовые санкции к недобросовестным страхователям, не представившим и за несвоевременное представление индивидуальных сведений. Предусмотрен и контроль за страхователем со стороны застрахованных лиц. Работники имеют право ежегодно требовать у работодателя копию индивидуальных сведений, какие он сдал в ПФР и сверить их с данными в ПФР, затребовав выписку из лицевого счета. Кроме того один раз в год получать информацию о состоянии своего лицевого счета из пенсионного фонда. В случае расхождения или несогласия с полученными данными работник может все выяснить у работодателя, не исключено и судебное разбирательство. Наша общая задача — сделать пенсионную реформу доступной и понятной каждому. Индивидуальный лицевой счет в пенсионном фонде — это ваши накопления на старость, и об этом стоит позаботиться уже сегодня.

Т.ГУЛЯЕВА, руководитель группы персонафицированного учета

Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр

Нам улууһугар электричествоҕа холбонмута 80, ГОЭЛРО былаана ыылыбыта 85 сылларыгар

ЭНЕРГЕТИКТАР КҮННЭРИНЭН!

Электричество киһи олоҕор-дьаһагар суолтата олус үрдүк. Олобу сайыннарыыга, экономиканы тупсарыыга дьонун мээстэни ылар.

Бу өгө да, сыта да суох «электричество» дьин ааттанар сүдү күүһү тэһиннээн Нам улууһугар электричествоны үлэлэтэргэ 80 сылы быһа элбэх идэтибит специалисттар үлэлэттилэр. 1982 с. Нам оройуонугар «Намксельхозэнерго» дьин идэтибит тэрилтэ тэриллэбитэ. Киһи сүрүн сорууга совхозтарга сүөһү иитиитигэр электроэнергияны үрдүк көдүү сүтэхтик уонна улахан кээмээдээхтик хааччыыны таһынан, наука саҥа ньымаларын үлэһэ киллэрини этэ, Нам оройуонугар совхозтар фермаларыгар электричествонан сылгытыллар киргиччэ оһохтор туруоруллубуттара. РТЭ-1/9 дьин мааркалаах оһохтор көмөлөрүнэн муус чэһинээх хотонор сыһыан, истиэнэлэрэ куураанник аччана, фермалар сүөһүлэрэ биэрэр бордодук сыйалара биллэрдик үрдээбитэ, төрүөхтэрэ тахсыбыта. Итини таһынан ууну сыһыгар ЭПВ-2А тэриллэри туруортаан сүөһүнү сылаас уунан уулатан туруктара биллэ көмүттэ.

1985 с. тохсунньу ыйтан кыстык бүтүөр дьэри Алпааныга 600 ыччат сүөһү турбут «Чаран» ферматыгар улахан котельнай тохтотуллан 275 т таас чох кэмчилэммитэ, 5 үлэһит босхоломмота. Совхоз специалисттара суоттаһыннарынан 758,8 тыһ. солк. (1984 с. сыана) барыс киллэриллэбитэ.

Кыстык устатыгар сүөһү уопсай ыйааһына 8,5 т эбиллэрэ ситиһиллэбитэ. 1985 с. кулун тутар, муус устар ыйдарыгар тыа хаһаайыстыбатын министрэ М.Е. Николаев көбүлээһининэн, ССКП обкомун бастакы секретара Ю.М. Прокопьев бэйэтинэн кыттан партия оройуоннаабы комитеттарын бастакы секретардара уонна оройуоннар ситэриилээх сэбиэттэрин председателлэрин ыгыгаран манна икки төгүл семинар ыйтан, «Якутсельхозэнерго» үлэтин түмүгүн билиһиннэрибитэ.

Электричествоны туһаныы саҥа ньымаларын сүөһү иитиитигэр киллэрингэ элбэх күүстэрин-күдэхтэрин, өйдөрүн-санааларын, билиһиннэрип-көрүүлэрин ууран үлэлээбит «На-

мксельхозэнерго» үлэһитэрин, специалисттарынан ааттатылаахха сөп: С.В. Поротов, кыл. инженер, С.И. Елисеев, ст. инженер, Р.Н. Небутов, ПТО начальнига, Л.П. Бучугасов, ТБ инженерэ, О.Н. Ядрихинская, кыл. бухгалтер, Е.Н. Игнатьева, кыл. экономист, А.С. Соловьева, расчётнай бухгалтер о.д.а.

«Намксельхозэнерго» үлэһиттэрэ совхозтар сайылыктарыгар электрическэй линиялары тартыыга таһаарылаахтык үлэлэбэттэрэ. «Нам» совхоз Уөдэй отделинетиыгар таас варианнаах топору электричествонан

П.А. Хордогосов

хааччылыылаах ферманы үлэһэ киллэрибитэ.

Күндү биригэ, көхтөөхтүк үлэлээбит коллегаларбын, улуус бары электриктэрин кэлэн иһэр Энергетиктар күннэринэн эбэрдэлибин. Үчүгэй дойбуһунаы, ситиһилээх үлэни, дойбу-соргуну баҕарабын.

А. ТИХОНОВ,
«Намксельхозэнерго»
урукку директора, Нам улууһун
Ытык киһитэ

ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯНЫ — ПРОИЗВОДСТВОҒА

1981 сыллаахха бэс ыйын 11-12 күннэригэр Москва куоракка РСФСР тыатын хаһаайыстыбатыгар механизация уонна электрификация боппуруостарыгар сүбэ мунньах буолбута. Бу мунньахха РСФСР бары тыатын хаһаайыстыбатын регионнарыгар «Сельэнерго» межведомственной тэрилтэлэрин тэрийлэллэригэр ыйыы оһоһуллубута. Бу уураахха олобуран Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын урукку министрэ М.Е. Николаев бары улуустарга электрификация боппуруоһунан дьарыктаналларыгар сорууда тэрдэбитэ.

Нам улууһугар райсовет председателин солбуйааччы, сельхозуправление начальнига В.М. Бочкарев салайааччылаах комиссия суһалтык тэриллэн 1981 сыл атырдьах ыйыгар үлэтин сағалаабыта. Ол сағана Намга түүрт бөдөһүбүт совхозтар бааллара. Совхозтар бөдөһүбүт автотранспортилар кэһээн, ыарахан үлэлэр механизациялара улаатан, электрификация түргэниик сайдарыгар усулдуубууа үөскээбитэ. Бу иһинки кэскиллээх үлэни таба өйдөөннөр сельхозуправление кыл. специалисттара 1981 с. ахсыннытыгар совхозтар электрорхозяйстволарын инвентаризациятын

онорон республикаҕа бастакынан документацияны көмүскээн «Сельэнерго» тэрийэргэ Министерствоту көрдөһүү оһоһуллубута. Тохсунньу 27 күнүгэр 1982 с. совхозтар уполномоченнайдарын мунньахтары тэрийэн, Устаабын ылынан 1982 с. олунньу 11 к. В.М. Бочкарев быһааччы комитетин райсовет исполкома Уураах таһааран «Сельэнерго» Нам оройуонугар республикаҕа бастакынан тэриллэбитэ. Бу бастакынан тэриллэһипит базабытын оһосторбутугар, элбэх материалнай көмөнү ыларбытыгар өйбүл буолбута. Оччолорго «Нам» уонна Аммосов аатынан эрэ совхозтарга бэрт аҕыйах киһилээх электриктэр сулууспалара баар этилэр. Онтон атыттар 1-2 эрэ киһилээх электромонтердаах этилэр. Бу дьыл кулун тутар ыйга тыа хаһаайыстыбатын министрествотун иһинэн «Сельхозэнерго» холбоһуга тэриллэбитэ. Холбоһук начальнигынан опыттаах инженер электрик П.М. Павлов аһаммыта. Сельхозуправление рекомендациятынан Намнаабы «Сельэнерго» бастакы үлэһиттэринэн «Сельхозэнерго» холбоһук бирикээһинэн Тихонов Алексей Алексеевич директорууан, Поротов С.В. кыл. инженеринэн, Дьяконова Е.Н. ст. экономистынан, Небутов Р.Н. ПТО инженеринэн, Ядрихинская О.Н. кыл. бухгалтерынэн, Соловьева А.С. бухгалтерынэн аһанан үлэһитин сағалаабыһыт.

Тэрилтэ сүрүн үлэтинэн совхозтар электрорхозяйстволарын техникческэй көрүү-истиин, капиталнай өрүмүн уонна саһаны монтаҕтаһын этэ. Совхозтар биэрбит пайдары производственнай базаны түргэниик онорорго тийбэт буолан, эбии үлэһит үрдүк күүрүүлээх линиялары оноруунан дьарыктанарга күһэлдиһиппит. Үлэһиттэргэ аһанан 4-түү квартиралар дьыллар тутуулары 1983 с. сағаламмыта. Ону кытта тэһинэ пи́лорама, 2 мастарыскай пууннар тутуулары сағаламмыта. Бастакы улахан ситиһилэһитинэн «Нам» совхозка хонуу биригээдэтигэр 1982 сыл от ыйыгар бастакы подстанциябытын госкомиссияга «үчүгэй» сыанаҕа туттарбыһыт буолбута. Бу электрелиния оһоһуутун харчыта тэрилтэ үлэтин сағалыырыгар улахан төһүү буолбута.

Директор А.А. Тихонов тэрилтэ базатын бөдөрөгөтүгэр, элбэх специалисттары түмэргэ, тэрилтэ түргэниик аһагар турарыгар элбэх сыратын, билиһитин уурбута. Сыйыа эдэр специалисттарга үлэһит устулдуубууа тэриллэн, электроматериалынан дэлэйдик хааччылан

электрификация сайдарыгар быһааннаах үлэлэр сыһанан сыл аайы сайдан-кэһээн барбыттара. 1982 сылтан сағалаан 1987 сыл сағатыгар тийбэ «Сельэнерго» тэрилтэтэ республика үрдүнэн үлэтин көрдөрүүтэ бастакылар аһааннарыгар сылдар этэ.

Маны таһынан «Сельэнерго» үлэһиттэрэ улуус үгүс бюджетнэй тэрилтэлэригэр элбэх өрүттээх көмөнү онорбуттара. Барытытыллар общественнай үлэлэргэ актыыбыйнаадык кыттыбыттара. Нэһилиһиннээх электрорэнергиянан мунгу-туурдук туһанарын туһугар барыта 50-ча подстанция, сүүһүнэн км электрелиния оһоһуллубута. Улуус үгүс объектарын проводкалары капиталнайдык өрүмүниэммитэ уонна сағалыы оһоһуллубута. Монтаҕтыр биригээдэлэргэ араас кэмээргэ электриктэр И.К. Бурнашев, В.Е. Сивцев, М.Д. Аргунов, С.Н. Игнатьев, С. Оконешиников, В.А. Протопопов, М.М. Винокуров, А.М. Васильев, Д.Д. Степанов, В.В. Мухин, И.П. Винокуров, Г.В. Климовская, М.М. Сторожев, Г.Г. Корякин, Г.Л. Дьяконов, А.В. Парников, С.А. Парников, Ю.Протодьяконов, инженердэр В.В. Слепцов, С.И. Елисеев үрдүк та-

өлүүтэ 33,2% урукку сыллартан аччаабыта. Маны таһынан сүөһү аһын тарҕатыы 0,8-3,1% дьэри, ноһуом ыраастааһына 14,2-17,7%, ыһаҕы ыһаһын 40,7-тэһ 81,1% дьылы улааппыта. Маннык улахан көрдөрүүнү ситиһин биэр сыл «Россельхозэнерго» үрдүнэн иккис мээстэни ылар чистэммитэ. Улуус иһинэн өгөнөн хааччылар тэрилтэлэргэ кэһкэ сылларга бастаан күрөхтөһүн кыһыл знамята «Сельэнерго» коллективыгар букатыр бэриллибитэ. Бу үрдүк көрдөрүүнү ситиһэргэ совхозтарга үлэһит улахаастагар электриктэр улахан күүс буолбуттара. Ол курдук «Нам» улахаастагар инженер-электрик М.Н. Пестряков салайааччылаах, П.Е. Протодьяконов суопардаах, электриктэр Н.Н. Гуляев, Д.А. Николаев, А.С. Колесов, Д.С. Гаврильев, И.И. Винокуров, П.П. Кривошапкин, Д.Д. Азаров куруутун производственнай быһаанарын аһара толорор этилэр. Саамай элбэх үлэһиттээх «Комсомольская» улахаастаах инженер-электрик Н.М. Игнатьев салайааччылаах, И.Н. Протопопов суопардаах, электриктэр В.В. Мухин, Н.И. Протопопов, В.И. Мокрошупов, М.П. Васильев, П.П. Беляев, А.С. Эверстов, Н.Н. Протопопов, О.Д. Малышев ситиһилээхтик үлэлэбэттэрэ. Инженердэринэн Ю.Д. Жирков, Д.Д. Шивитин «Хатыр Арыы» улахаастагар үлэһити сылдыһыттар. Инженер-электригинэн Г.Д. Парников, электриктэринэн И.П. Решетников, И.А. Марков, В.Д. Гаврильев, улахан таһаарылаахтык үлэлэбэттэрэ. Электрификация сағаны киллэригэ, микроклиматы тупсарыла улахан ситиһилэһиттэргэ «М. Аммосов» улахаастагар салайааччынан инженер-электрик В.А. Винокуров, электриктэринэн И.И. Куличкин, А.И. Ядрихинская, Ю.Е. Придеаников, Т.Е. Сысолятин улууска саамай улахан совхоз электрорхозяйствотын көрөн-истээн олоруттара.

Кэнники тэриллэбит «Көбөкөн» улахаастагар салайааччынан инженер-электрик И.И. Сивцев үлэлэбэти. Электриктэринэн В.Н. Потапов, А.И. Попов, И.И. Лукинов, И.П. Гаврильев уонна Л.Е. Софронов үлэлэбэттэрэ. Совхозтар уурай-быттарын кэннигээн бу тыага олоор электриктэр үксүлэрэ ГУП ЖКХ РС(Я) тэрилтэҕэ, нэһилиэк администрацияларыгар уо.д.а. тэрилтэлэргэ ситиһилээхтик үлэһити сылдыһаллар. «Сельэнерго» Намнаабы коллектива билигин РЭС, Энергонадзор, Энергосбыт уонна ГУП ЖКХ тэрилтэлэргэ бэйэлэрин специализацияларын үлэһити олоороллор. Нам улууһугар бастакы электрическэй уоту киллэһипит дьоннорунан буолаллар: Д.И. Аргунов (Басхарай), Семен Эверстов (Чирэбэ Сэмэ) уонна М. Четвертаков. Киһилэр 1925 с. Октябь бырааһынныгар 25 т күүстээх паровой массыһаны үлэлэтэн 25 шт «Ильич лаампатын» сырдатан тураллар. Ол тыһан баран Нам оройуонугар 1982 сылтан эрэ электрификация дьиннээхтик быһааннаахтык сайдан барбыта. Тыа хаһаайыстыбатын урукку министрэ М.Е. Николаев, сельхозуправление начальнига В.М. Бочкарев, «Нам» совхоз урукку директора Д.Ф. Алексеев уонна «Сельэнерго» бастакы директора А.А. Тихонов быһааччы салалталарынан аһыах сыл иһигэр сүүстэн тахса специалист «Сельэнерго» систематыгар үлэһит буолбута.

Билигин «Нам улууһа» МТ саһалтата аһыгы өттүгэр энергетика боппуруостарынан быһааччы дьарыктанар ведущий специалист штатын туталлара буоллар ордук буолуо этэ. Энергетика дьин электрификация эрэ буолбатах. Манна газификация, теплотехника уонна электроснабжение саһаалара барыта кирээлэр. Маны этэн туран улуус саһалтата энергетика боппуруостарыгар утумнаахтык дьарыктаныа дьин эрэһэбин.

С.В. ПОРОВОТ,
«Намксельхозэнерго»
урукку кыл. инженера, үлэ
ветерана

Монтер В.В. Мухин

һаарылаахтык үлэлэбэттэрэ. Киһилэр үлэлээн киллэрибит харчылары база оһоһуутугар, совхозтар техобслуживаниеларыгар элбэх электроматериал булуутугар улахан көмө буолбута.

Тэрилтэ төһүү үлэһиттэринэн өр сылларга механик Н.Е. Эверстов, суопардар И.Н. Протопопов, С.С. Шапошников, Н.П. Трапезников, В.С. Егоров, В.А. Кириллин, трактористтар В.К. Лебедев, П.А. Хордогосов тэрилтэ чулуу үлэһиттэринэн буолбуттара. Тэрилтэ базатын тутууга прорабтар В.Н. Романов, В.В. Алексеев, снабженецтар матырыйаал булуутугар И.Н. Дьяконов, Л.П. Бучугасов дьулуһан туран үлэлэбэттэрэ, элбэх сыраларын биэрбиттэрэ. «Сельэнерго» сүөһү иитиитигэр, микроклиматы тупсарыла республикаҕа бастакынан улахан үлэлэри сағалаабыта. Ол түмүгэр республика үрдүнэн Нам улууһугар иккитэ научнай-практическэй конференциялар ытыгылыбыттара. Опыт атаһа, электрификацияны пропагандалыырга үгүс улуустар кэлэн улаханнык аһынан, дойдудуларыгар саһаны киллэрингэ, электрорэнергияны кыһниик туһаныыга дьулуһан барбыттара. Ол курдук Горнай улууһугар 1988 с. «Сельэнерго» тэрийэһи баран күн бүгүнүгэр дьылы ыспака, өйөөн, экономика сайдарыгар туһанан олоороллор. «Сельэнерго» биэр сүрүн сыһыанан сүөһү иитиитигэр микроклиматы тупсарыы этэ.

Улуус үрдүнэн барыта 5089 ыһах сүөһү турар хотонноругар, ууну сыһытыыга 85 шт ЭПВ-2А, 14 шт УАП уонна ВЭТ оһохтор, 18 шт ЭПЗ-100 электроркотеллар үлэлэбэттэрэ. Хотоннору уонна дьон олоорор дьыллэрин сыһытыыга 66 шт РТЭ-1/9 оһохтор, 495 шт ПБЭ-750 электрорплигалар туруоруллубуттара. Ол түмүгэр эти оноруу 24,3%, үгүтү ыһаһын 7% үрдээбитэ. Улахан сүөһү туһата суох өлүүтэ 25% аҕыйабыта, онтон ньирээ

ОПЛАТА ЗА ЭЛЕКТРИЧЕСТВО НА ДОЛЖНОМ УРОВНЕ

Намский участок Якутского отделения Энергосбыта АК ОАО «Якутскэнерго» образован в 2000 году. В настоящее время на участке работают 13 человек: начальник участка, инженер-инспектор, техник по расчетам, техник, 4 контролера, электромонтер, водитель, 3 охранника. Из 4 работников специалистов 2 — с высшим образованием, 1 — н/о высшим, 1 — среднетехническим. Контролеры: 1 — с высшим образованием, 1 — н/о высшим, 1 — среднетехническим, 1 — среднеспециальным. Коллектив молодой — средний возраст 32 года.

В 2003 году построено новое административное здание Намского участка в центре с. Намцы. Намским участком обслуживается 556 объектов, количество юридических лиц, потребляющих электроэнергию и заключивших договора на 2005 г. составляет 201 предприниматель. За период с 2003 по 2005 годы реализация электроэнергетики улучшилась. Выпущенные планы составило 101,4% от полезного отпуска, в том числе по населению 101,5%. Намским участком проводится большая работа по модернизации средств учета в бытовом секторе. Установлены новые счетчики в с. Намцы, Едейцы, Гр. Берег за счет АК «Якутскэнерго». Нынче эта работа продолжается.

Хочу поздравить весь коллектив с 40-летием Энергосбыта, 80-летием с начала электрификации Намского улуса и пожелать дальнейших творческих успехов, здоровья и счастья.

А.Ю. АВЕРЬЯНОВ,
и.о. начальника НУАОЭ

Төлөбүрдээх төрүүккэ бачээттэнэр

Күннэтэ көрөр дьоммут

ОТУТТАН ТАХСА СЫЛ ТИМИР КӨЛӨЛҮҮН ДОБОРДОҢОН

Киһи барахсан бу орто туруу дөйдүгү төрөөн-үөскээн, киһи буолан ааһар үйэтигэр туох-хайдах киһи буолара үгүс өттө киһиттэн байыттыгын тутулукутун дийллэрэ кырдык. Дэлэр дьолун байыт илтигэр диэктэрэ дуо?

Ол курдук биниги ортобутугар олус көнө, сэмэй, үлэ дьэн баран утуялларын, сыһыаналларын да умнар дьоннор бааллар. Олортон биридэстэринэн Саввинов Иван Иванович дьэн бырааптын ааттыам этэ. Мин кинини быраат быһытынан буолбакка, киһи уонна үлэһит быһытынан сыаналанан, кини бу күнүгү 55 сааһын бэлэтиир кэрэ-бэлиэ күнүнэн, үөрүүлээх үбүдүөйэ тийээн калбитинэн кылгас соҕустук буоллар, түтүнүн туһунан үөрүүтүн үлэстэ, эбэрдэлээн туран субу курдук суруйарга сананым.

Иван Иванович Нам селотугар 1950 сыллаахха элбэх өрөлөөх Ааныс, Уйбаан Саввиновтар дьэ кэргэттэригэр төрөөбүтэ. Оскуола кэнниттэн 1966 сыллаахха «Промкомбинатка» пиломатериал үлэһитинэн киирэр. Оччолорго техника күүһэ улаханнаах олоххо киирэр илтик кэмгэр илтигэр маһы кытта өрө тустуу кыра, дьарамай уолга ырахан үлэ этэ. Ону ол дьэ бэйэ бииргэ үлэһит дьонуттан хаалсыбакка икиси сыл үлэһэн баран туох эрэ идэ ыллахпына сатаныһы дьэн Граф Бизерэгэр 2 №-дээх СПТУ-га трактористтар курстарыгар киирэр. 1969 с. үөрөһүн бүтэрэн СХТ-га трактористынан үлэһэ аанар. Ону биир сыл үлэһэт, Кыһыл Армия кэккэтигэр, Красноярской кыраайга сулууспалы аттанар. 1972 с. армияттан кэлэн СХТ-гар салгы үлэһэбигинэн барар. Онтон сағалаан тимир тиһиллэстэх тракторы кытта өрө тустууга сағаланар. Манна үлэһэбиги сылларыгар үксүн сир оҥоһуутугар сылдьыбыта. Ол сағана тэрлэтэ бааһына сирин оҥоруунан күүскэ дьарыктанар этэ. Төһөлөөх дулдалаах сир көнөрүллэн, төһөлөөх тыл, ойуур соломмутун аастыт кэм кэрдий билээн эрдэ.

1980 с. Иван Иванович «Сельхозхимия» тэрлэттэрэ үлэһэ киирэр. Манна эмиз үксүн сир оҥоһуутугар үлэһит. Онтон 1990 с. олох-дьаһах уларыһан, атын системанын үлэһит буолбута, «Быйаг» дьэн сабылыах акционернай обществото кубулуйбута. Кэнники сылларга суол оҥоруутунан дьарыктанан таһаарыулаахтык үлэһит

олорор. Улууска биир тарбахха баттанар тэрлэтэ быһытынан үлэһэн кэлэ. Уйбаан сир оҥоһуутугар киллэрбит кылаата, барыта тэрлэтэтин үлэһэ-хамнаһа тахсылаах буоларын туһугар, оһон улууһун социальнай-экономическай туругун сайыаннарыга күүһүн

харыстаабакка үтүө суобастаахтык үлэһэн кэлэ. Трактор тимир көлөнү кытта табаарыстапыта 33-с сыла, аңардас С-100 тракторын иддэ сылдьыбыта 20 сыл буолла. Ол устаата биирдэ эрэ капитальнай өрөмүһүгү туруора сылдьыбыт. Соһуоттаат да техника туруга хайдаһын билэр киһи. Ол да иһин бииргэ үлэһит уолаатара техникалара туох буолбутун наар кинигиттэн ыйыталлар. «Дьэ ону кини дьаагыһаһын начаас туруорар,» - дьэн уолааттара үөрэ-көтө кэпсидилэр. Дэлэр: «Бу эн тракторын тоһо эргэрбэттигэр?» - дьэн сөүхөтүгэр дуо? Биридэстэригэр көрөр-истэр, харыстыыр, «Баар суох илтигэрчим бу,» - дьэн тракторын тула хаамар. Иван Иванович үлэһэбиги сылларын тухары үлэ чааһа бүтүүтэ «лоп» курдук дьэтигэр кэлбитэ бэрт аһсааннаах. Урукку өттүгэр сир оҥоһуутугар улууһун, нэһилиэтин барытын кэриһитти киһи. Таастаах, Түбэ суолларын оҥоһуутугар, ону таһынан көмөһө дьэн, дуоҕабарынан ыаллы сытар бөһүөлөктөргө, Мархаҕа, Кангаласка, Амма Сатаары Аалыһыгар, Тааттага ыйы-ыйынан суол оҥоһуутугар барара. Биридэстэтин дьонун кини баһылаан-көһүлээн иддэ сылдьара. Бу үлэһэбиги кэмий ус-

тата гаражтан эрдэ тахсан, хойу-таан киирэн төһөлөөх күһүгүгү, кыһыгы харангалары фаратын уотунан дьэ үлэһэбигэ, күһүкүгү үлэһэн кужарыйбыт бөһүөлөк чуумпугун уйгуурдубута буолуой? Дьэ ээ-уокка хоммокко үксүн командировкага сылдьан сиргэ хонну үөрэмэтэх киһи соһуйар усулуобуйата буолуохтаах. Кэргэн астаабыт миннигэс аһын, итин чэйин, сылаас дьэтигэр курдук буолуо дуо? Ону ол дьэ бэйэ пенсияга тахсар сааһа кэлэр дьэри бэриниллээхтик үлэһит сылдьар.

Үлэһэбигин усталаах-туоратыгар ыйдаһы, сыллаары былаанын толорботоҕор, кини буруйунан үлэ күүтүллүбүтэ суох. Ону учуоттаан тэрлэтэтин салалтата, үчүгэй, бэриниллээх үлэһит сыаналаан оччолорго харчыгар да булан атылааспат «Москвич», стенка, мотоцикл, прихойай фондальрынан бэлэстэбигэ. Почетнай грамоталарынан, урукку кэмгэ махтал суруктарынан, харчынан биридэстэтин туруар, социалистическай үлэ бастыга, коллективка биир убаастанар, холобурга сылдьар киһи.

1987 с. Вера Алексеевнанын сөбүлэһэн, сүбэлэрин холбоон мал буолбуттара. Утуу-субуу үс өрөлөммүттара. Улахан кыыс Аня 11 кылааска, кыра кыыс Люба 10 кылааска үөрөнөллөр. Люба аныгы эдэр ыччат сөбүлээн, сэнгэрэн истэр хил-хоп конкурстар ситиһиллээхтик кыттыгытын туһунан хаһыакка суруйан тураллар. Кыргызтар иккиэн улаатан дьэ ээ, ийэлэрин кэргэн туһа дьоннор. Уоллара Вани 9 кылаас үөрэнээччигэ, иһин кинини бухталгар идэтин баһыһыыр бағалаах. Аратыгар соруйтарбакка дьэ тас үлэтин бэйэстэ толорор киһи. 2002 с. тэрлэтэтин уонна чутас дьонун көмөгүнэн сана улахан дьэ туттан киирбиттара. Дьэ ис-тас өттө, ырааһа кэргэнэ Вера Алексеевна сылаас илиһигэ туһууга барыта орун-онугар, аһаула миннигэһэ бэйэтигэр кэргэнэ. Аны сайын оҕуруот аһын арааһын, сибэкки эгэлгэтин олордубутун көрбүт киһи эрэ сөүр, кини көнө, судургу, мааны майгылаах кэргэн. Бу иһэ киһи бэйэ-бэйэлэрин ситэрэчч, оҕолорунан дьоллоһон бэр-бааччы олоһоллор. Олохторо туруктаах буоларын туһугар, чөл ологу туһугар үтүөкэн ыалга түгөһүнэн туһунан этиһэһитин бағарабыт: алаһа дьэ элэрэ аһыннан аргыйбатын, үрдүкүн үргүйбэтин, дьаһ-дьяһа халты хаамтын, оҕолоро этэһигэ улаатан, үөрэхтээх, үлэһит үтүөлэрэ буолан үөрүүллэрин үксэтиһэр, үйэлэрин уһаттыһар. Иван Ивановичка өссө да дьонун ортогугар үөрэ-көтө сылдьаргар, баға санаан туола турарыгар бағарабыт. Санаабыт бастыгынан аһа-атахпыт буоллун!

З.И. ЕГОРОВА, «Быйаг» САО

Төлөбүрдээх төрөккэ бэчээттэнэр

Тыа сирин биэрэпиһэ - 2006

БЭЛЭМНЭНИИ САБАЛАННА

Бу биэрэпиһэ тыа хаһаайыстыбатын бордодууксуйатын оңорон таһаар хаһаайыстыбатын бөдөҕ, орто уонна бытархай тэрлэтэлэрэ, общиналара, көмө хаһаайыстыбалар, бааһынай хаһаайыстыбалара уонна биридэстэрин предпринимателлэр, кэтэх хаһаайыстыбалаах уонна даачалаах ыаллар киирсэллэр.

Сокуонга этиллэринэн, сирин ылбыт уонна сүөһү ханнык эмэ көрүгүн тутар хаһаайыстыбалар бары бу биэрэпиһи бараллара булгуччулаах. Оттон «биридэстэрин граждандар биэрэпиһэ кыттыгылар — бу кинилэр граждандар эбэ-эһинэстэрэ буолар» дьэн сокуонга суруллубут. Ону таһынан сокуон биэрэпиһи ыһтар анал үлэһиттэр, тэрлэтэлэр хомуллубут информацияны тас эйгэр таратпач, кистэлэһигэ тутар улахан эһинэтиһи сүгэллэрин санатар. Ол иһин нэһилиэһин биэрэпиһэ ыйытыллыбыт көрдөрүүллэри киһи барыта билиэ дьэн сэрэхэдийэрэ олоҕор уонна куттала суох. 2002 с. ыттыллыбыт нэһилиэһин биэрэпиһэ да көрдөрбүтүнэн, ханнык да куттал баар буолуон сатамат.

Биэрэпиһэ суруула-сорууа — тыа хаһаайыстыбатыгар Россия правительството ылар дьаһалларыгар, уураахтарыгар, оһтон да атын докумуоннарга сүрүн хайыһаһы биэрин.

Саха сирин кытаанах усулуобуйата, кизгэ нэлэмэн сирэ-уота, бэйэ-бэйэлэригэр тэһиччи сытар нэһилиэһиннээх пууһунара, сылы эргиччи суола куһағана, сибээһэ мөлтөөбөт уонна сыгы үөрдэрин булан ылан аарыһа улахан күчүмэһидэри үөскэтэрэ саарбаҕа суох. Россия урдүнэн от ыйын 1 күнүттэн 25 күнүгэр дьэри олохтоммут бөддөх биниги республикабытыгар хайдах да кыаллыбат. Оһон сибээстээн быйыл бэс ыйын 6-10 күнүгэр Дьокуускайга региональной сүбэ мунньах буолан аастыта. Ол мунньахха Москвадан биниги тэрлэтэбит салалтатын кытта Камчатка, Чукотка, Ямало-Ненецкэй уонна Корькская автономнай уокуруктар бэрэстэбингэлэрэ кэлэн кыттыһыны ылбыттара. Сүбэ мунньахха тыа хаһаайысты-

батын биэрэпиһин ыгытыһа ханнык ыарахаттар баалларын, олоҕор турарыгар туох дьаһаллар ыһыллалларын туһунан кэпсэти барбыта.

Биниги республикабытыгар биэрэпиһэ бэлэмнэни сағаланьыга Президент Вячеслав Штыров бэс ыйын 17 күнүгэр таһаарыт «Тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһигэр бэлэмнэни туһунан» Ыйаарын кытта сибээстээх. Бу Ыйаах бэлэмнэни үлэ тэриһэр хайыскаларын, тэриһэр хамьыһына састаабын уонна балаһыаньытын биэрэпиһигэ. Хамьыһына председателиэн Дмитрий Наумов аһааһыта. Ыйаахха олоғуран улуустарга барыларыгар хамьыһыналар тэрилиннэлэр. Бу күнүгэр республикабыт бары нэһилиэһитигэр, бөһүөлөктэригэр итинник үлэ түмүктэнэ.

Биниги биниги тэрлэтэбит тыа хаһаайыстыбатын бордодууксуйатын оңорон таһаарааччылар испиһэктэрин оңор уонна чуолкайдьы сылдьар. Бу дьыл тохсунуу 1 күнүгэр туругунан 200-тэн тахса тыһыһыһа аһы-үһүл оңорооччулар бааллар. Ол иһигэр тыа хаһаайыстыбатын бөдөҕ уонна бытархай 619 хаһаайыстыбалара, 3236 бааһынай хаһаайыстыбалара, 975 биридэстэрин предпринимателлэр, 119 тыһыһыһа кэригэ кэтэх хаһаайыстыбалаах ыаллар, оҕуруот аһын үүннэрэр, сүөһү ханнык эмэ көрүгүн иһигэр, даачалар холбоһуктарыгар киирбит 80 тыһыһыһа кэригэ дьон бу испиһэһкэ киирдилэр.

Түмүктээн эттэххэ, иһиниһигэр кырага суох үлэ күүтэр. Бу улахан далааһыннаах, эһинэтиһэстээх үлэни статистика эрэ үлэһиттэрэ кыһаахтара диир татым буолуо этэ. Дьэ, ол иһин республика олохтоох былааһын, ордук Тыа хаһаайыстыбатын министрствотын үлэһиттэрэ, наймыласпыт үлэһиттэрбит уонна иһитиннэрэр-биллэрэр средстволар үлэһиттэрэ эрэ кыттыһылаах биэрэпиһи ситиһиллээхтик ыгытыһаһыт.

Галина ТИМОФЕЕВА,
Госстатистика тыа хаһаайыстыбатын отделеһин начальниһа

Ыччаты иһиһигэ — аһсаабат болғомтону!

СОМОБОЛОҢУУ — СИТИИИ ТӨРӨӨ

Ово кыратыгар иһини-үөрэтиһи түргэһик ыһынар. Кинини төрөһүттэр, иһтээччилэр, учууталлар көрөллөр-истэллэр, үөрэтэллэр. Ити сағана төрөһүттэр оҕолорун туһугар кыһааллан, психолог учууталы, кылаас салайааччытын кытта кыра киһи иһитигэр-үөрэтиһигэр сүбэлэрин холбуулар.

Салбаг начальнай оскуолатыгар үрдүк үөрөхтээх учууталлар С. Е. Охлопкова, Г. Г. Слепцова, Л. И. Находкина үлэһитлэр. Кинилэргэ пенсияга тахсыаһыттан М. С. Башнева наставниктыр. Учууталлар уроктарын таһынан төрөһүттэр уонна оҕолор ортолоругар араас өрүттээх үлэһи ыталлар. Оһоннуулаах-көрдөөх, оҕо болғомтотун тардар, өйүгэр-санаатыгар хаалар кизэлэри тэриһэллэр. Үөрэнээччилэр иһтигэр иһтигэр куруһуоктары үлэһэтэллэр. Кырачааннары Ф. Д. Ушицкая саахымакка үөрэтэр. Оскуолаһы арыһах сылтан бөтүтэх Е. П. Габышева салайыта. Кини кыһамныһынан оскуола материальной базата бөдөрөөтө. Оскуола коллектива элбэх өрүттээх үлэһи ытыгарын түмүгэр иһтигэр-үөрэтиһи таһыма биллэрдик үрдэтэ. Кылаас салайааччылары төрөһүттэри кытта ыкса сибээстээхтик үлэһит буолан, төрөһүттэр оскуолаҕа көмөлөрө улахан.

Урукку өттүгэр совхозка ыһыһыкытын үлэһит иһэлэр оҕолорун сүөһүгэ бэйэлэрин кытта бииргэ иддэ сылдьан үлэһэ үөрэтэллэр, дьэ үлэһит көмөлөһүннэрэллэр. Ол түмүгэр үөрэнээччилэр мэһиктир да иллэннэрэ суох буолара. Уордьаннаах ыһыһыкыт В. А. Жиркова 6 өрөлөөр. Кини ыһыһыкыттыр кэмгэр оҕолоро дьэ элэрин-уоттарын көрөллөр. Герой-ийэ М. А. Колесова 7 кыыс, 9 уол оһону көрө-көрө ферма араас үлэһит сылдьара. Уус-Алдантан кэлбит кийинтэр Дария Посельская, Матрена Атласова,

Аграфена Винокурова, Пелагея Артамонова мааны иһэлэр оҕолорун таба иһтин билигин бары үлэһиттэр. Ийэлэр эбэ буолар дьоллоһулар. Урукку өттүгэр мин Салбаг оскуолатыгар 8 сыл төрөһүт комитетын председателиэнэн үлэһэбим. Оччолорго даһыны иһэр-аһыгар төрөһүттэр, бэрээдэги кэһэр оҕолор баар этилэр. Билигин эдэр төрөһүттэр оскуола оҕолоро бэрээдэги кэһилэрин, режими тутуспат буолууларын иһиллэригэр ылан үлэһит-хамсы сылдьаллар. Оҕолор өттүлэригэр биридэстээн эмэ бэрээдэги кэһиллэрэ, түүһинэри дьаарбайыһылары, килиэһи сыттааһыннара, пиһбэлэһиннэрэ билиһигитэ биллибэт. Маннык ырахан дьаллык ово доруобуйатыгар, кини психологиятыгар улахан оһуулаах буолуохтаах. Иһинник дьирин содуллаах өрүттэри төрөһүт өйдүүрэ наада.

Улахан нэһилиэһтэргэ, улуус кинигэр оскуола оҕолорун бэрээдэктэрэ тобо сатархайый уонна мөлтөбүй? Иһинэ ким буруйдааһый?

Калин кэмгэ ово олус иллэн буолла. Иһинник оҕолор туһунан бағарар дьарыктаналлара көңүл курдук. Төрөһүт оҕотун режими аахайбат. Кини туһунан дьарыктанарыгар болғомтотун уурбат. Ити түмүгэр бэрээдэги кэһиллэр үгүстүк тахсаллар. Кыыс ово оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан ырахан буолууга — төрөһүт сыһата. Аһыһык эттэххэ, кыһыһы олоғор көрөсө араас түгэһнэртэн сэрэһпэтэх, сүбэлээбэтэх. Аңардас ийэлэр эбэтэр ағалар көрөр оҕолоруттан, ағалар оҕолоро ордук бэрээдэктээх буолар эбигиттэр. Ити аата ийэ аңардасын дьэн оҕутугар болғомтотун ситэ уурбатах, эбэтэр ово ийэтигэр убаастабыһын сүтөрбөт. Калин буолар буолбутун кэһэ буруйу оскуолаҕа түһэрэ сатааһын ханан да баар. Кылаас салайааччылары, төрөһүттэр, социальнай педагогтар, төрөһүт комитетта бары бииргэ түмэһэн сүбэлэһэн

үлэһэтэхтиһинэ бэрээдэги кэһи биллэрдик аччыаҕа. Бэрээдэги кэһэр оҕону кытта түөлбөлөр эмиз үлэһиттээхтэр. Түөлбө иһинэн ово кэрэһини дьаһалларын тэриһиэххэ наада. Кинилэргэ анаан спортивнай секциялары үлэһэтээххэ, концерттары, ово сыһыаланьын, кыһыһын үлэһи тэриһиэххэ. Улахаттарбыт общественной миһтэвэ оскуола оҕолоро бааллар дьэн куһаҕын кэмэлдэригэр туттумматтар. Төтөрүтүн киһигэс оһостоллор. Сорох төрөһүттэр дьон түмэһэр сиригэр сааланар түбэлтэлэрэ таһаарыллар уонна кинилэр туох да буолбатаһын курдук тутталлар. Иһинник дьон оҕолоругар туох холобуру көрдөрөллөрүн өйдөөбөттөрө буолуо дуо? Кинилэргэ туох да миһэ ыһыллыбатын көрө-билэ сылдьар оҕолор үтүктүөхтиһин сөп. Ити кэһинтэн хайдах бэрээдэги көһөрүөхтүгү? Ордук ийэ арыһыны иһитэ мал олоғун айгыратар. Үт, эт, балык тутуурдаах ийэлэр харчыга мөһидэһэллэрэ сымыйа буолбатах. Оҕолор оскуолаҕа баралларыгар ийэлэрэ ас астаан, сылаастык-сымнаастык кэпсэтэн атаараллара овоҕор төһө үчүгэй буолуо этэй? Ити кэһинтэн ағалары мөһөр, буруйдуур сөп эрээри, олуона курдук. Ийэлэр араас идэлээх, ыраас уонна үчүгэй өрүттээх дьоннор, кинилэри кытта эбэлэри, элбөх оҕолоох ийэлэри түмэн кэпсэти тегүрүк оһуолун ыһтар тобо сатаматый? Ийэни сиргэ-буорга тэпсэ сырыттахха, дьэ бэрээдэги тимириэн сөп. Төрөһүтү оҕолоро көрөллөрүгэр-истэллэригэр дьүүлүүр эбэтэр сэмэллэр табыллыбат. Ити ийэ аһтарыһытын түһэри буолар. Аһын кылаастарга үөрэнэр оҕолоох эдэр төрөһүттэргэ, ийэлэргэ нэһилиэһ барыта күүс-көмө, өйөбүд буолуон наада.

Аһыгы үйэвэ ово эрдэ сайдар. Төрөһүт майгытын-сигилигин түргэһик ыһынар. Ово төрөһүттэрин туора дьон сөһини буоллаһтарына, эбэтэр кини таһааһа-саба мөлтөх буоллаһына аһытартан итэвэ санаанар, кыһыһтар. Билэри да билбэт, көрөрүн да көрбөт мункук буолар. Арыһыны иһэн баран оһону үөрэти оҕо дууһатыгар ырахан оһууну оңорор. Сорох ыаллар оҕолоро иһтэллэригэр оскуолаһы, учууталлары, тойону-хотуну үөһэллэр. Оҕолоро тугу өнөрбүтүн билбэккэ сылдьан үрдүттэн көмүскэллэр. Ордук кыахтаах төрөһүттэр иһинник буолаллар. Ону ово өйдүүр уонна аһын кыһаан ааһсар кыһа суох оһону уган биэриэн сөп.

Ово иһтигэ аан мангай төрөһүттэртэн ирдэннэлэр. Ону бигэтик өйдүүрбүт наада.

А. ПРОКОПЬЕВА, Хатырык

О ТАРИФАХ НА ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ ПО НАМСКОМУ УЛУСУ на 2006 год

Во исполнении Постановления Правительства РС(Я) (592 от 27 октября 2005 года «О тарифах на жилищно-коммунальные услуги для населения на 2006 год» и на основании постановления Правления Государственного комитета по ценовой политике — Региональной энергетической комиссии РС(Я) № 110/52 от 10 октября 2005 года распоряжаюсь:

- 1. Утвердить по Намскому улусу с 1 января 2006 года тарифы на жилищно-коммунальные услуги для населения согласно приложений № 1 и № 2.
2. Намскому филиалу ГУП ЖКХ РС(Я) (Кобяков А.Г.) представить на утверждение тарифы по п. 3 приложения № 2 в отдел экономики до 26 декабря 2006 года.
3. Намскому филиалу «Коммунальтеплосбыт» ГУП ЖКХ РС(Я) (Николаева Е.И.) произвести расчет сумм оплаты за жилищно-коммунальные услуги на 2006 год по приложениям № 1 и № 2.
4. Опубликовать настоящее распоряжение в средствах массовой информации.
5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Тимофееву А.И.

Глава МО «Намский улус» Д. КОРЯКИН

Приложение № 1
К распоряжению 1415-р от 19.12.05 г. 2006 г.

ТАРИФЫ НА ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ с 1 ЯНВАРЯ 2006 года по НАМСКОМУ УЛУСУ

Table with 4 columns: №, Вид услуги, Единица измерения, Тариф, руб. в месяц с НДС. Rows include heating, electricity, water supply, etc.

Приложение № 2
К распоряжению 1415-р от 10.12.05 2006 г.

ТАРИФЫ НА ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ по НАМСКОМУ УЛУСУ на 2006 год

Table with 4 columns: №, Вид услуги, Единица измерения, Тариф, руб. в месяц с НДС. Rows include heating, electricity, water supply, etc.

СУТУРУКТЫАНА ТИБИРТИИР, БЫНАХБИИТЭ КИЛБЭННИИР

Ааспыт нэдиэлэргэ 7 араас эчэттиилэр, 6 уоруу, 1 массыынаны илдьэ барыы баалатынны. Ол курдук ахсынньы 12 күнүгэр Тихонов диэн киһи кырбаанан суһал көмөһө наадыйбыт. Өйүүнүгэр Аптааныта Марков диэн киһи биһир дьахтары кырбаан балыһаһа киллэрбит. Ахсынньы 15 күнүгэр Намга Бөлүбсөкэй диэн киһи 22 саастаах уолун быһаарынан атаха анныбыт. Сарсыныгар колледж уолсай дьыотигэр Яковлев 2-с курс студенын кырбаабыт. Ити күн Намга дискотека кэмигэр Гаврильева 10-с кылаас үөрэнэччигин кырбаабыт. Ити күн Шапошников диэн киһи итирэн баран быраатын кырбаабыта билиннэ. Сарсыныгар 1 №-дээх оскуолага дискотека кэмигэр Винокурова диэн үөрэнэччи эмиэ үөрэнэччи кыһыны кырбаабыт. Кыргызтарбыт мөккүөрдэрин аны сутуругунан быһаарсалара албээбит.

ИДЬУО ИНИТИННЭРЭР

Ахсынньы 12 күнүгэр УПК парикмахерскайыттан баттах кырыар инвструменнары сойбоштуттар, маныаха А. Дмитриева уорбалаһар. Сарсыныгар сааһын ситэ илик кыһы 5 тыһ. 800 солк. сыаналаах сотовой телефонун сүтэрбит. Ити күн Нам олохтооҕо дьахтар сумочкатыттан 3 тыһ. солк. мэллй-бит. Ахсынньы 16 күнүгэр Хамаатта балыһаһатыттан 2250 солк. харчы сүппүт. Сарсыныгар гражданка М. такси стоянкагыгар «Тойота» массыынага докумуоннаах суумкатын уонна сотовой телефонун умнан кэбиспитин биллэрдэ. Манна сыйһааннаах таксист түргэнник сүтүгү төннөрөгөр сүбэлиит-бит. Ахсынньы 18 күнүгэр Намга Октябрьская уул. турар дьиз биһир квартиратыттан 6300 солк. сыаналаах омок стиральной массыынаҕын кыбынан барбыттар. Ахсынньы 16 күнүгэр «Ника» маҕаһын атыттан УАЗ-иы илдьэ барбыттар, маны М. Саввинов диэн киһи «уларсыбыта» чуолкайданна.

Нэдиэлэ устата 118 (!) киһи бэрээдэги кэһэн араас миэрэ-дэргэ тардылыннылар, ол иһигэр 18 — арыгылаан, 3 — күлүгэ-эннээн, 2 — милиция үлэһиттэригэр өрөлөһөн, 2 — паспорда-рын сүтэрэн, 3 — регистрацияга суох олобууттарыгар, 2 — төрөспүт эбэһинизин толорботторугар, 1 — бытархай уору-уга, 3 — хаачыстыбата суох табаары атыһылаан, 1 — арыгы-ны атыһылаһын быраабылатын кэһэн.

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан

2006 сыл бастакы анарыгар сурутуу ыһыллар. Сурутуу сыаната 6 ыйга — 210 солк., 3 ыйга — 105 солк., 1 ыйга — 35 солк. Хаһыат индексэ — 54889, нэдиэлэргэ үстэ таһсар. Сурутуу б.д. ахсынньы 25 күнүгэр дьэри туох да хааччаҕа суох ыһыллар.

НОВЫЙ ГОД НА НОСУ!

Принимаем заявки на новогодние подарки от 100 руб. до 500 рублей. Пиротехника (фейерверк, салют, ракеты, петарды). Доставка бесплатная. Обр. по тел. 725-597, 726-922, 358-820. Обращаться в кассу автовокзала.

Чэпчир, ахсынньы 22 күнэ. Бу күн салгын баттаһына 760 мм, температура -41-43, салгын сиигэ 100%, хотугулуу-илиптэн 2 м/сек. тыалыра. Бээтинсэ, ахсынньы 23 күнэ. Бу күн салгын баттаһына 760мм, температура -39-41, салгын сиигэ 100%. соҕуруулуу-ардааттан 1 м/сек. тыалыра. Субуота, ахсынньы 24 күнэ. Бу күн салгын баттаһына 761 мм, температура -40-42, салгын сиигэ 100%, хотугулуу-ардааттан 2 м/сек. тыалыра. «Расписание погоды» www. rp5. ru

БИЛЭРИНЭЭР РЕЛАМА

23 декабря к/т «Сардана» Впервые в Намцах! Турфирма «Хикари!» «Звезда зовущая в дали» В программе вечера: презентация Намского филиала фирмы «Хикари» * восточные танцы и песни с участием артистов театра танца РС(Я) и Намского улуса * волшебная лавка «Фэн-шуй» * розыгрыш ценных призов по вх билетам * дискотека под восточные хиты * беспроигрышная лотерея * фотоуслуги, буфет*китайские блюда Принимаются коллективные заявки. Количество билетов ограничено. Вход: 150 руб. Начало: 18 час. Тел. 41-4-04, 41-4-87

В магазине «Байылыат» новые поступления газ. плиты, стиральные машины, центрифуги, ТВ, пылесосы, кух. комбайны, миксеры, спец. одежды. В продуктовом отделе: мука, сахар, рис, яйцо куриное десяток по 24 руб. по оптовой цене. Шоко. конфеты фабрики Бабаевский, Рот-фронт, Красный Октябрь. Берем заказ на новогодние подарки. Конт. тел. 42-7-65

Продаем автомашину ВАЗ-21070 1996 г. выпуска белого цвета, на ходу, за 55 тыс. руб. (можно в рассрочку). Обр. по тел. 89142325277

Продается новая норковая шуба (50 размер) Тел. 42-9-46, сот. 89142251398

КАК УВИДЕТЬ СВОЕ БИОПОЛЕ?

Менеджер компании «Аюрведа плюс», практикующий врач-невролог (сертификат А № 2076159) Дьяконова Надежда Иннокентьевна проводит: * Фотосъемка биополя на ГРВ (камера Короткова) * Мониторинг состояния здоровья с врачебной консультацией Время работы: — каждый понедельник с 10.00 — 15.00 в здании бизнес-центра, П этаж. с. Намцы, по ул. И. Винокурова, 3. — в г. Якутске по ул. Аммосова, 4, офис 27 со вторника по субботу с 10.00 — 17.00. Информация по тел. 8-22-45-05-98, 8914-233-3446

Тэрилтэ собугэр сыанаҕа от тизийитигэр өнгө онорор. На конкурсной основе требуется бухгалтер со стажем работы не менее 3-х лет со знанием ПК. Тел. 42-7-88

Бүлүү-Үөһээ Бүлүү-Нурба-Сунтаар хайысханан УАЗ микроавтомобуһунан таһаҕас таһыыга, дьону тизийиңгэ өнгө оноробун. Барсан баран төннөр дьонго чөлчөтүи көрдүлэр. Тел. 25-3-79, сот. 799-906

Считать недействительным утерянный паспорт серии IV-СН № 681137, выданный на имя Аргунова Иннокентия Иннокентьевича

Гаврильева Раиса Егоровна аатыгар бэриллибит паспорт, ИНН, страховой сибидиэталитибэ, сберкинискэ сүппүттэринэн дьыңгэ суоҕунан аарыллар.

Убаастыыр күтүөлүгүгэр Данилов Александр Филипповичка, киһи кыһыгар Зинара, күтүөлүгэр Алексейга, сизиниригэр Моникага, Максимга тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, потребокооперация туйгуна ДАНИЛОВА Маргарита Николаевна ырааканьык ыалдыан өлбүтүнэн дириг күтүрбаммытын тиэрдэбит. Лукиннар, Протопоповтар, Васильевтар, Сивцевтар, Сивцевтар, Салбагтан Сивцевтар, Игнатьевтар М.К. Аммосов аатынан Хатырх орто оскуолатын үчүтүлүгэр, саҕастыгыгар, кийиниптигэр Маркова Мария Васильевнага, киһи оҕолоругар, аймактарыгар тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, тыыл, педагогическай үлэ ветерана, культура туйгуна, Нам улуутун ытык киһитэ СЛЕПЦОВА Ирина Антоновна ыраакан ыарыттан өлбүтүнэн дириг күтүрбаммытын тиэрдэбит. Марковтар, Карамзиннар

К Э Р И Э С Т Э Б И Л

13 оҕолоох ыалга Анна 11-с оҕолоро этэ. 1944 с. кырачаан кыыс Бетүг оскуолатыгар үөрэнэ киирбитэ. Сэри, сут-кураан сыйларын содулуттан, төрөппүттэрэ утуу-субуу өлбүттэрэ, онон аҕатын быраатын уолугар (убайыгар) Уваровскай Григорий Сергеевичка Уус-Алдан Баатаҕай нэһилигэр иттиллэ барбыта. Бу Баатаҕай оскуолатыгар 7 кылааһы бүтэрдэ. Салгыы төрөбүт Бетүгэр эргилэн кэлэн колхозка ыаньыксытынан, ньиэрэй көрөөччүнэн үлэлээн барбыта. 1957 с. Кыһыл Дэриэбинээ Евстафьев Дмитрий Федоровичка кэргэн тахсан көһөн кэлэр, бу биригээдэ эмиэ сүөһү көрүүтүгэр үлэлээбитэ. Эдьинибит эдэр сааһыттан тыгатынан ыалдыар буолар, диспансерга эмтэнэ-эмтэнэ үлэтирэр. 1978 с. балта Клара арыы собуотун маастарынан ананан Салбанга үлэти таһсар, эдьинэй Анна балтын оҕолорун көрсөөрү, көмө-тирэх буолаары көһөн таһыһар. 1980 сылтан «Комсомоль-

скай» с-э Салбан биригээдэтигэр үүт туттааччынан бочуоттаах сынныаланга тахсар дылы үлэтир. «Саһарба» ычат-комсомольскай фермата Анна Гаврильева кыһамыһынан, кытаанах ирдэбиллэн куруук бастыг суортаах үүтү туттарара. Үүт ырааһыгар экстран, төһө ыаммытын көрдөрүү таһаарара, туттар иһитэ-хомоһоһа, маарылата-сидэтэ мэлдьи олус ыраас буолара. Анна Гаврильева нэһилиэк олобор актыыбынадык кыттарар, ол курдук ыһыһырын, маскард буоларын сөбүлүүр. Бэйэтэ айылбаттан талааннаах буолан быысыбайдыра, оҕуруо аньара, баайара, истээнэрэ, уһанан да турдабына, оһоҕо да туттабына киһи улахан-нык соһуйбат этэ. Оччолорго биһиги нэһилиэккэ оҕуруот аһын олордун дэлэйз илигинэ балыһаан Кларанын сир тизрэн, теплица туттан быр-бааччыыап буолбуттара, дьыалэрин тулата дьэрэкээн сибээкилэринэн чөлгөйбүтэ. Саас ылан эстабин аайы

ыраакан ыарыы эмиэ «хам» ыланиспитэ. Ол да буоллар эбээбит кыһынын диспансерга сытан эмтэнэ-эмтэнэ дойдутугар кэлэ тураахтыра. Оно эһин аны астма эбискэлэһэн сорун сордообута. Ол да буоллар ыарыыга бэриммэккэ олобун тизэх күнүгэр дьэри баайарын тохтоппотоҕо (сизингэр Петяга куопта бааһан иһэн ситэрээхтэ-эбэтэх). Анна Гаврильева дьоһуннаах олобу олордо диэн кизэн туттабыт. Билигин киһи олобун 8 сизэн, 2 хос сизэн салгыахтара, эбээлэрин аатын ааттатыахтара. Эдьинибитин, эбээбитин биһиги хаһан да, күн сиригэр барбыт тухары умнуохпунт суоҕа. Киһи истиг эйэбэс мичээрэ, нарын тапала, сырдык ыра санаалара, сылаас изийитэ, иликтин сылааһа куруутун биһигинниин буолуоҕа. Аймактары, балтылары, күтүөттэрэ, сизиннэрэ, нэһилиэк ветераннарын сэбиэтин председателэ Ушницкая Ф.Д.

Редактор В.Г. Касьянов ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41332; факс — 41332; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 41141

Төрийөн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунану контуруулуур уонна регистрациялыыр РФ бачээкка Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бас ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428. Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьыаңит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга ийрибит суруктар төннөрүлүбүттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыннык мэлдьи биһир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат редакционной-издательской ситимигэр талыһына уонна таһылыһына. Хаһыат Дьокуусейга «Сахаполиграфиздат» НИПК бачээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бачээт. лис. Көңүл сыананан атыһыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2053 Бөчөккэ илии баттанна — 12:00 ч. 21.12.2005 Сакаһын №-рө — 165